

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 28 kwietnia 1983 r.

o narodowym planie społeczno-gospodarczym na lata 1983—1985.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, po rozpatrzeniu przedstawionego przez Radę Ministrów projektu narodowego planu społeczno-gospodarczego na lata 1983—1985, przyjmując za podstawę:

- ocenę aktualnej sytuacji gospodarczej kraju i diagnozę przyczyn obecnego kryzysu oraz konieczność jego jak najszybszego przezwyciężenia,
- wyniki społecznej konsultacji wariantów koncepcji narodowego planu społeczno-gospodarczego do roku 1985,
- zasady reformy gospodarczej,

uchwała narodowy plan społeczno-gospodarczy na lata 1983—1985, zwany dalej w skrócie npsg.

Plan ten stanowi podstawowe narzędzie polityki ekonomicznej państwa, określając cele, propozycje i środki rozwoju gospodarki, główne zadania społeczne i gospodarcze oraz sposoby ich realizacji.

Sejm stwierdza, że przywrócenie sprawności funkcjonowania gospodarki narodowej, niezbędne dla podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu życia obywateli i zapewnienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej właściwego miejsca w międzynarodowym podziale pracy, wymaga doskonalenia metod sterowania gospodarką oraz pełnej mobilizacji sił, środków i potencjału twórczego całego społeczeństwa wokół realizacji zadań npsg.

Jesteśmy na początku długiej i trudnej drogi wiedzącej do odbudowania siły ekonomicznej naszego kraju i poziomu życia narodu.

Trzeba konsekwentnie usuwać bariery na tej drodze. Trzeba jednoczyć wszystkie patriotyczne siły naszego narodu, nie cofając się przed wyrzeczeniami i ograniczeniami. Bez tego gospodarka nie mogłaby przezwyciężyć zastoju, bezwładu i niemożności.

W imię realizacji tych celów musimy krytycznie spojrzeć na naszą pracę. Trzeba surowo ocenić lekkość, partykularyzm i prywatę. Trzeba przywrócić rangę sprawności i pracowitości, które powinny być wynagradzane lepszą płacą.

Musimy więc jako naród podjąć organiczną pracę, której kształt nadaje npsg, określony w niniejszej uchwale.

Rozdział 1

Uwarunkowania, cele i założenia polityki społeczno-gospodarczej.

1. Ustalone w npsg cele i założenia polityki społecznej i gospodarczej uwzględniają podstawowe uwarunkowania wynikające z aktualnej sytuacji wewnętrznej naszego kraju i sytuacji międzynarodowej.

Wśród czynników utrudniających rozwój gospodarki w latach 1983—1985 za podstawowe uznaje się:

- 1) spowodowany kryzysem spadek wykorzystania potencjału produkcyjnego i wydajności pracy, a w następstwie rozmiarów i jakości produkcji materialnej,
- 2) stan głębokiej nierównowagi w gospodarce, wyrażający się rozmiarami dysproporcji między potrzebami a możliwościami ich zaspokojenia,
- 3) obciążenie dochodu narodowego płatnościami wynikającymi z zaciągniętych w latach poprzednich kredytów, których regulowanie w warunkach utrzymujących się ostrych zjawisk kryzysowych w światowej gospodarce kapitalistycznej jest szczególnie trudne,
- 4) rosnące trudności w zaspokajaniu zapotrzebowania na surowce, energię i materiały, zwłaszcza pochodzące z importu,
- 5) ograniczone w najbliższych latach możliwości podejmowania większych inwestycji, a tym samym niemożliwość dalszego rozwoju gospodarki bez przedstawienia jej na torę intensywnego rozwoju, opartego o poprawę wykorzystania tych zasobów, którymi kraj dysponuje.

Polityka gospodarcza państwa powinna zmierzać do przezwyciężenia tych barier rozwoju kraju.

Za podstawowy czynnik sprzyjający rozwojowi gospodarki w latach 1983—1985 uznaje się możliwości rozszerzenia współpracy gospodarczej z krajami Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

A. Cele i programy ogólnospołeczne

2. Za podstawowe cele polityki społeczno-gospodarczej w latach 1983—1985 uznaje się:

- 1) zapewnienie wyżywienia narodu, przy zmniejszeniu zależności od importu artykułów żywnościowych, a szczególnie zbóż,
- 2) maksymalnie możliwe zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych oraz rozwój technicznej i społecznej infrastruktury w miastach i osiedlach,
- 3) poprawę zaopatrzenia ludności w niezbędne dla codziennego życia towary przemysłowe,
- 4) ochronę przed skutkami kryzysu grup ludności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej.

Cele te powinny być realizowane równolegle z przywracaniem ogólnoeconomicznej równowagi w gospodarce.

3. Cele, o których mowa w pkt 2, powinny być skonkretyzowane w programach rozwiązywania problemów: wyżywienia, budownictwa mieszkaniowego, przeciwdziałania inflacji oraz w programie oszczędnościowym.

4. W ramach długofalowego programu wyżywienia należy do 1985 r. zrealizować następujące zadania w zakresie zaopatrzenia rolnictwa i kompleksu żywnościowego:

- 1) zwiększyć do 1985 r. ogólny poziom produkcji środków produkcji dla rolnictwa i gospodarki żywnościowej co najmniej o 20% w porównaniu z 1982 r.,
- 2) zapewnić w 1985 r. przeciętny poziom zużycia nawozów, w przeliczeniu na czysty składnik, w wysokości 205 kg na 1 ha użytków rolnych, tj. o 14,5% wyższy niż w 1982 r.,
- 3) zapewnić w 1985 r. zużycie środków ochrony roślin na 1 ha użytków rolnych w wysokości około 1 kg aktywnego składnika, tj. wyższe o 14% niż w 1982 r.,
- 4) zapewnić zmeliorowanie w latach 1983—1985 około 400 tys. ha użytków rolnych, tj. średnio rocznie o 58 tys. ha więcej niż w latach 1981 i 1982,
- 5) zwiększyć udział kompleksu żywnościowego, obejmującego rolnictwo, przemysł spożywczy, przemysły wytwarzające środki produkcji dla rolnictwa oraz inną działalność niezbędną do prawidłowego funkcjonowania rolnictwa — w całości nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej w 1985 r. do 30%; szacuje się, że w ramach tego nakłady inwestycyjne w gospodarce indywidualnej w 1985 r. wyniosą 100 mld zł,
- 6) zapewnić dostarczenie rolnictwu w latach 1983—1985 — 175 tys. traktorów,
- 7) zapewnić odczuwalną poprawę zaopatrzenia rolnictwa w części zamienne, akumulatory, opony i narzędzia gospodarskie.

5. System cen i obciążeń powinien gwarantować trwałą opłacalność rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

6. W wyniku wykonania zadań, o których mowa w pkt 4, powinien być osiągnięty w 1985 r. następujący poziom realizacji długofalowych celów programu wyżywienia:

- 1) zwiększenie poziomu skupu zbóż w 1985 r. do co najmniej 5,0 mln ton, tj. o 37% w porównaniu z 1982 r.,
- 2) utrzymanie do 1985 r. dotychczasowych norm zaopatrzenia w mięso i przetwory,
- 3) poprawa zaopatrzenia ludności w żywność, szczególnie w mleko i jego przetwory, warzywa i owoce,
- 4) zmniejszenie ujemnego salda obrotów towarami rolno-spożywczymi w handlu zagranicznym z krajami zaliczanymi do II obszaru płatniczego; przyjmuje się,

że ujemne saldo w tym zakresie nie powinno przekroczyć w 1985 r. 40 mld zł wobec 60 mld zł w 1982 r.

7. W realizacji długofalowego programu rozwoju budownictwa mieszkaniowego należy do 1985 r. zapewnić wykonanie następujących zadań:

- 1) zwiększyć udział budownictwa indywidualnego do ok. 35% całości budownictwa mieszkaniowego w kraju wobec 30% w 1982 r., dzięki czemu będą mogły wzrosnąć rozmiary tego budownictwa z 55,9 tys. do 70 tys. mieszkań w 1985 r.,
- 2) zwiększyć udział komunalnego budownictwa mieszkaniowego do ok. 2% uśrednionego budownictwa mieszkaniowego w 1985 r. wobec 0,5% w 1982 r.,
- 3) rozwijać budownictwo indywidualne w zabudowie zwartej na terenach nie wymagających pełnego uzbrojenia,
- 4) zapewnić w latach 1983—1985 pod budownictwo indywidualne, w tym również realizowane przez zakłady pracy, około 500 tys. działek,
- 5) zwiększyć, w całości nakładów inwestycyjnych w kraju, udział kompleksu mieszkaniowego, obejmującego nakłady na budownictwo mieszkaniowe, infrastrukturę komunalną, społeczną, osiedlową oraz przemysł wytwarzający typowe materiały dla budownictwa łącznie do 30%; szacuje się, że w ramach tego nakłady inwestycyjne na budownictwo mieszkaniowe ludności w 1985 r. wyniosą ponad 120 mld zł; około 80% nakładów na kompleks mieszkaniowy zostanie przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe, a pozostałe 20% na rozwój gospodarki komunalnej, w tym zwłaszcza na uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz rozwój przemysłu mieszkaniowego,
- 6) obniżyć do roku 1985 średni koszt budowy 1 m² powierzchni użytkowej mieszkań o 5—10%,
- 7) zwiększyć środki na remonty i modernizację budynków w starych zasobach mieszkaniowych do 37 mld zł w 1985 r., tj. o 37% w porównaniu z 1982 r., w tym zintensyfikować działania dla odnowy tych zasobów w zabytkowych zespołach miejskich.

Dla zdynamizowania budownictwa mieszkaniowego należy wykorzystać również pomoc zakładów pracy w rozwoju wielorodzinnego budownictwa zakładowego i indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza realizowanego przy udziale własnego wkładu pracy załogi, szczególnie młodzieży.

8. Wykonanie zadań, o których mowa w pkt 6, powinno zapewnić osiągnięcie w 1985 r. następującego poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych:

- 1) zwiększenie liczby oddawanych do użytku mieszkań ze 185 tys. w 1982 r. do 185—210 tys. w roku 1985; oznacza to wybudowanie w latach 1983—1985 ok. 530—590 tys. mieszkań; należy dążyć do przekroczenia tych wielkości w miarę obniżki kosztów 1 m² i poprawy efektywności budownictwa,
- 2) zmniejszenie zagęszczenia na 1 izbę do 1,06 osoby,
- 3) poprawa standardu mieszkań w starych zasobach mieszkaniowych.

Polityka mieszkaniowa w latach 1983—1985 powinna zapewnić przestrzeganie w praktyce realizacji zasady, że jedna rodzina może posiadać nie więcej niż jedno mieszkanie.

9. W celu zaniżania inflacji oraz przywracania równowagi rynkowej przewiduje się:

- 1) zwiększenie w latach 1983—1985 dostaw towarów rynkowych i usług, liczonych w cenach stałych, o 24%,
- 2) wykorzystanie możliwości uruchamiania produkcji na potrzeby rynku w zakładach o innym profilu produkcyjnym,
- 3) zwiększenie wykorzystania możliwości produkcyjnych na trzech zmianach i postęp w wykorzystaniu urządzeń,
- 4) wszechstronne działania w dziedzinie oszczędności surowców do produkcji towarów rynkowych, przy jednoczesnym podnoszeniu ich jakości,
- 5) aktywizację produkcyjnej działalności ludności w postaci uprawy ogródków działkowych i drobnej hodowli,
- 6) aktywizację wszystkich form drobnej wytwórczości, w tym również w drodze rozwoju państwowego przemysłu terenowego.

10. Realizacji zadań, o których mowa w pkt 9, powinny towarzyszyć działania na rzecz dostosowania popytu do realnych możliwości zaopatrzenia rynku w towary i usługi poprzez:

- 1) utrzymanie wzrostu nominalnych przychodów ludności w granicach 45—50% w ciągu 3 lat,
- 2) uzyskanie w ciągu 3 lat około 145 mld zł oszczędności w wydatkach budżetowych,
- 3) intensywne angażowanie siły nabywczej poprzez wzrost wkładów oszczędnościowych ludności,
- 4) aktywne stosowanie środków polityki finansowej i kredytowej dla intensyfikacji wszelkich form oszczędzania i racjonalizacji wydatków,
- 5) przeprowadzenie niezbędnych podwyżek cen w skali 11—13% średnio rocznie w latach 1983—1985,
- 6) udoskonalenie systemu podatków i opłat od ludności, tak aby system ten sprzyjał wydajnej pracy zarówno milionów Polaków zatrudnionych w gospodarce społecznej, jak i pracujących w indywidualnych gospodarstwach chłopskich, w rzemiośle oraz w usługach, a także w środowiskach twórczych; równocześnie powinien on odpowiadać poczuciu sprawiedliwości społecznej i rozkładać koszty wychodzenia z kryzysu bardziej proporcjonalnie do możliwości poszczególnych grup społecznych.

11. Sejm zobowiązuje Radę Ministrów do podjęcia działań dla realizacji programów: przeciwdziałania inflacji oraz oszczędnościowego, warunkujących osiągnięcie celów i założeń planu trzyletniego, przyjętych w niniejszej uchwale.

12. W opracowanym, przy założeniu realizacji działań antyinflacyjnych, bilansie przychodów i wydatków ludności przewiduje się, że nominalne przychody pieniężne ludności mogą ukształtować się w 1985 r. na poziomie 5,1 biliona zł, co oznacza ich wzrost o około 49% w porównaniu z 1982 r. Jest to konsekwencja realizacji podjętych uprzednio zobowiązań w stosunku do określonych grup społecznych, a w szczególności: realizacji ustawy — Karta nauczyciela, podwyżek płac w służbie zdrowia, podwyżki pieniężnych świadczeń społecznych, przewidzianej w 1985 r. rewaloryzacji wkładów oszczędnościowych ludności i innych. Zwiększenie wynagrodzeń w sferze produkcji będzie możliwe tylko pod warunkiem osiągnięcia założonego wzrostu produkcji, wydajności pracy oraz obniżki kosztów. Bez spełnienia tego warunku nie będzie możliwe podwyższanie wynagrodzeń w zakładach pracy. Rada Ministrów określi mechanizmy zapewniające bezwzględne przestrzeganie tej zasady.

Przychody pieniężne ludności będą równoważone:

- 1) zwiększeniem rzeczowych rozmiarów dostaw towarów dla ludności do ok. 3,1 biliona zł w cenach z 1982 r.,
- 2) wzrostem wolumenu usług dla ludności, które w 1985 r. wyniosą ok. 0,4 biliona zł,
- 3) wydatkami nietowarowymi, takimi jak: podatki i opłaty oraz spłaty kredytów, które szacuje się w 1985 r. w wysokości ok. 0,3 biliona zł,
- 4) przyrostem zasobów pieniężnych ludności w wysokości 0,3 biliona zł w 1985 r.

Pozostałą część przychodów ludności zrównoważyć musi wzrost cen detalicznych towarów i usług. Skala tego wzrostu zależeć będzie od efektów realizacji programów: przeciwdziałania inflacji i oszczędnościowego. Pozwoli to zrównoważyć w skali globalnej w 1985 r. przychody i wydatki ludności. Oznaczać to będzie krok naprzód w zrównoważeniu podaży i popytu na rynku wewnętrznym.

13. W wyniku wykonania programu przeciwdziałania inflacji powinno się osiągnąć zahamowanie spadku płacy realnej, a w przypadku korzystnego przebiegu realizacji planu uzyskać jej niewielki wzrost.

B. Warunki realizacji celów planu i prognoza wyników gospodarczych

14. Sejm uznaje za podstawowy warunek realizacji celów społecznych, o których mowa w pkt 2 i 3, wzrost dochodu narodowego wytworzonego w kraju.

Szacuje się, że dochód narodowy wytworzony może wzrosnąć w latach 1983—1985 łącznie o 10—12% w porównaniu z 1982 r., czyli średnio rocznie o 3,3—3,8%.

15. Głównym warunkiem realizacji tego zadania jest wzrost produkcji materialnej oraz poprawa efektywności gospodarowania, znajdująca wyraz w obniżce kosztów i poprawie relacji między wielkością produkcji sprzedanej a produkcją czystą, to jest tej jej części, którą można przeznaczyć na poprawę zarobków i wzrost konsumpcji oraz na inwestycje.

Zakłada się, że w latach 1983—1985, w wyniku działania mechanizmów reformy, uzyska się bardziej wyrównane tempo wzrostu produkcji sprzedanej i czystej. Zależy to od zahamowania wzrostu kosztów i przejścia do ich konsekwentnego obniżania. Zrealizowanie tego zadania mieć będzie zasadnicze znaczenie dla umożliwienia poprawy warunków życia społeczeństwa.

16. Za główne zadanie w zakresie poprawy efektywności gospodarowania uznaje się:

- 1) osiągnięcie obniżki poziomu materiałochłonności w przemyśle w skali 1,9—2,2% rocznie wobec 0,7% w latach 1980—1982 oraz energochłonności produkcji przemysłowej średnio rocznie o 2,5—3,0%,
- 2) zwiększenie społecznej wydajności pracy w sferze produkcji materialnej, liczonej produkcją czystą na jednego zatrudnionego, w skali 4,1% średnio rocznie, w tym w przemyśle wzrost wydajności pracy odpowiednio o 6,4%.

17. Rada Ministrów określi w poszczególnych dziedzinach gospodarki, szczegółowe mierniki poprawy efektywności gospodarowania i ich kształtowanie się przyjmie za jedno z głównych kryteriów rozliczania postępu w wykonaniu planu w kolejnych latach.

18. W latach 1983—1985 zapoczątkowane zostaną zmiany w strukturze gospodarki i produkcji przemysłowej. Przyjmuje się następujące kierunki tych zmian:

- 1) orientację na wzrost eksportu jako szczególnie ważne zadanie przeobrażeń strukturalnych,
- 2) rozwój produkcji środków produkcji dla rolnictwa w celu maksymalnego uniezależnienia gospodarki żywnościowej od importu,
- 3) rozwijanie tych rodzajów produkcji rolnej, których podstawą są krajowe surowce i pasze,
- 4) zmniejszenie nadmiernej zależności od importu z państw zaliczanych do II obszaru płatniczego,
- 5) koncentrację środków w ramach kompleksu surowcowego na tych kopalinach, których zasoby są dostateczne i stwarzają korzystne warunki naturalne dla rozwoju ich wydobycia (węgiel kamienny, miedź, srebro, siarka),
- 6) zwiększenie produkcji towarów rynkowych, zwłaszcza wytwarzanych z surowców krajowych, przy jednoczesnej poprawie ich jakości,
- 7) wykorzystywanie możliwości wynikających z geograficzno-komunikacyjnego położenia Polski poprzez rozwój usług tranzytowych i turystycznych,
- 8) rozwijanie tych kierunków produkcji, które w przeszłości mogą się stać polskimi specjalnościami technicznymi i eksportowymi lub lagodzić opóźnienie naszej produkcji pod względem poziomu technologicznego.

19. Zmiany strukturalne w produkcji w latach 1983—1985 powinny znaleźć wyraz:

- 1) we wzroście dostaw towarów i usług na rynek w cenach stałych o 1,4% na każdy 1% wzrostu całej produkcji przemysłowej,
- 2) we wzroście eksportu, liczonego w cenach stałych, o 1,2—1,3% na każdy 1% wzrostu całej produkcji przemysłowej,
- 3) w zwiększeniu, w porównaniu z 1982 r., dostaw środków produkcji dla rolnictwa, nawozów azotowych o 23%, nawozów fosforowych o 5%, maszyn i urządzeń o 39%, środków ochrony roślin o 14%,
- 4) we wzroście udziału uspołecznionej drobnej wytwórczości w dostawach towarów na zaopatrzenie rynku z 7,1% w 1982 r. do 7,9% w 1985 r. i rzemiosła analogicznie z 2,5% do 4,0%.

20. Szacuje się, że ogólna produkcja przemysłowa wzrośnie do 1985 r. o 14—16% i może osiągnąć:

Wyszczególnienie	1982	1985	1985
			1982 = 100
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w mld zł	6.575	7.500—7.630	114,0—116,0
w tym przemysłu:			
— paliwowo-energetycznego	1.002	1.080	107,8
— metalurgicznego	525	610	116,1
— elektromaszynowego	1.558	1.900	122,0
— chemicznego	545	660	121,2
— mineralnego	246	270	109,8
— drzewno-papierniczego	283	340	120,3
— lekkiego	623	707	113,5
— spożywczego	1.657	1.830	110,4

Zakłada się, że górny poziom produkcji sprzedanej przemysłu może być osiągnięty w razie pomysłnej

realizacji programów oszczędnościowego i przeciwdziałania inflacji.

21. Zakłada się osiągnięcie w 1985 r. następującej produkcji niektórych podstawowych surowców i materiałów:

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1985	1985
			1982 = 100
Węgiel kamienny	mln ton	186—191	98,3—100,9
Węgiel brunatny	mln ton	53	141,0
Energia elektryczna	mld kWh	131	111,4
Wyroby walcowane	tys. ton	12.000	115,9
Miedź	tys. ton	385	110,6
Ciągniki kołowe dwuosowe	tys. szt.	66,5	125,5
Akumulatory do pojazdów samochodowych	tys. szt.	2.200	133,7
Siarka	tys. ton	5.000	101,6
Nawozy azotowe	tys. ton	1.595	123,0
Polietylen	tys. ton	150	127,0

22. Głównymi kierunkami działań w przemyśle powinny być:

- 1) przebudowa struktury produkcji pod kątem potrzeb rynku, rolnictwa i eksportu,
- 2) uzyskanie zdecydowanej poprawy jakości wyrobów,
- 3) oszczędność środków dewizowych przez rozwój produkcji zastępującej import lub zmniejszającej zapotrzebowanie na import,
- 4) rezygnacja, tam gdzie to jest możliwe, z produkcji wyrobów o wysokiej materiałochłonności i energochłonności,
- 5) kształtowanie harmonijnych powiązań produkcyjnych w procesach technologicznych od surowców do wyrobów finalnych,
- 6) rozwój branż i produkcji wyrobów, będących nośnikiem postępu technicznego,
- 7) zwiększenie stopnia przetwórstwa i uszlachetnienia wyrobów przeznaczonych na rynki zagraniczne,
- 8) zaspokojenie zapotrzebowania na części zamienne do maszyn i urządzeń, nawet kosztem produkcji finalnej, oraz rozszerzenie remontów i napraw środków produkcji,
- 9) zwiększenie stopnia wykorzystania i zagospodarowania surowców lokalnych i odpadowych.

23. Przyjmuje się następujące główne kierunki działań w poszczególnych gałęziach przemysłu:

- 1) w przemyśle paliwowo-energetycznym — za podstawowe zadanie uznaje się maksymalne zbliżenie się do wydobycia 191 mln ton węgla kamiennego w 1985 r., jak również przygotowanie warunków do rozwoju tego przemysłu po 1985 r., szybszy od wzrostu produkcji energii elektrycznej ogółem wzrost produkcji energii elektrycznej wytwarzanej z węgla brunatnego, zaawansowanie budowy elektrowni warunkujących zaopatrzenie w energię elektryczną po 1985 r., w tym elektrowni jądrowej „Zarnowiec”,
- 2) w przemyśle metalurgicznym — szczególne znaczenie ma maksymalne zwiększenie produkcji koksu i uszlachetnionych deficytowych asortymentów wyrobów walcowanych, przy ostrych oszczędnościach podstawowych nośników energetycznych, oraz intensyfikacja wydobycia rud miedzi i poprawa uzysków we wszystkich fazach przeróbki rud miedzi,

- 3) w przemyśle elektromaszynowym — za podstawowe zadanie uznaje się zasadniczą zmianę struktury produkcji na rzecz gospodarki żywnościowej, zwiększenie udziału dostaw wyrobów rynkowych, zróżnicowany rozwój branż, zapewnienie wysokiej dynamiki rozwojowej branż elektronicznych i grup wyrobów opartych o podzespoły elektroniczne, zwiększenie udziału i poprawa salda w obrotach z zagranicą przy równoczesnej poprawie efektywności eksportu, obniżce energo- i materiałochłonności oraz poprawę jakości produkcji, wzmocnienie powiązań kooperacyjnych oraz bardziej efektywne wykorzystanie nowoczesnych technik wytwarzania i potencjału produkcyjnego.
- 4) w przemyśle chemicznym — kluczowe znaczenie ma modernizacja fabryk nawozowych, poprawa zaopatrzenia w surowce przemysłu nawozów sztucznych, środków ochrony roślin, farmaceutycznego, włókien chemicznych i przemysłu gumowego, a także środków pomocniczych dla przemysłu włókienniczego, od czego zależy wzrost produkcji chemii dla rolnictwa i przemysłu lekkiego, przy zapewnieniu pierwszeństwa w zaopatrzeniu w gaz wysokometanowy dla produkcji nawozów sztucznych, zwiększenie produkcji paliw do silników z zapłonem samoczynnym oraz koncentracja inwestycji na tych dziedzinach, które warunkują ciągłość i komplementarność produkcji podstawowych artykułów przemysłu chemicznego po 1985 r.,
- 5) w przemyśle mineralnym — zwiększy się produkcja materiałów budowlanych dla budownictwa indywidualnego oraz będzie zintensyfikowana produkcja ceramicznych rurek drenarskich dla melioracji gruntów, rozszerzy się produkcja innych niż cement materiałów wiążących, jak gips i wapno, zmniejszy się zużycie paliw w przemyśle cementowym poprzez zmiany technologii, poprawi się izolacyjność termiczną materiałów ściennych oraz lepiej wykorzystana zostanie surowce dla budownictwa i przemysłu,
- 6) w przemyśle drzewno-papierniczym — zintensyfikowana zostanie produkcja rynkowa; zwiększą się w 1985 r. dostawy papieru na potrzeby wydawnicze; najszybciej powinna wzrosnąć produkcja płyt wiórowych oraz mebli,
- 7) w przemyśle lekkim — za kluczowe zadanie uznaje się zwiększenie produkcji półfabrykatów (przędza, skóry garbowane), warunkujących produkcję pozostałych gałęzi przemysłu lekkiego, głównie w drodze modernizacji przędzalni i garbarń; szybsze od przeciętne powinno być tempo wzrostu produkcji przędzy i tkanin bawełnianych, wełnianych oraz wyrobów dziewiarskich,
- 8) w przemyśle spożywczym — za podstawowe zadanie uznaje się zmniejszenie strat surowców, lepsze zagospodarowanie produktów ubocznych i odpadów produkcyjnych, poprawę wyposażenia zakładów w urządzenia niezbędne dla przechowywania, przetwórstwa i transportu mleka, a także rozbudowę bazy skupu i przechowywania, zwłaszcza zbóż, ziemniaków, warzyw i owoców (w stanie świeżym), oraz chłodni; wzrośnie produkcja jaj oraz mleka i przetworów mlecznych, jak również mąki, kaszy, makaronów i pieczywa, olejów i tłuszczów roślinnych, w tym margaryny, podjęta będzie produkcja różnych przetworów, łagodzących niedobory mięsa,
- 9) w drobnej wytwórczości — rozszerzona zostanie produkcja dla potrzeb rynku, zwłaszcza przy wykorzystaniu surowców wtórnych i odpadowych, rozwinię

się formy pracy nakładczej, szczególnie w małych miastach i osiedlach, organizowane będą stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych przez modernizację i adaptację istniejących obiektów i wykorzystanie Funduszu Ochrony Pracy; ważnym kierunkiem przebudowy struktury gospodarki powinien być intensywny rozwój usług, szczególnie rynkowych, połączony z preferencją w zaopatrzeniu w materiały, szczególnie preferowanym kierunkiem powinny być usługi dla rolnictwa, usługi związane z remontami i z budownictwem mieszkaniowym, usługi naprawcze sprzętu i wyrobów będących w użytkowaniu ludności oraz te rodzaje usług, które ułatwiają warunki życia rodziny.

24. Zakłada się, że rozmiary produkcji budowlanej w 1985 r. wzrosną ogółem o 12% w porównaniu z 1982 r. Wzrost ten powinien być osiągnięty w drodze lepszego wykorzystania potencjału i zdolności wykonawczych przedsiębiorstw budowlanych oraz doskonalenia ich struktury organizacyjnej w kierunku lepszego dostosowania jej do struktury potrzeb budowlanych, wynikającej z ograniczonej skali i zmiany kierunków inwestowania w gospodarce narodowej. Niezbędna jest rozbudowa potencjału przedsiębiorstw budownictwa inżynierskiego oraz zwiększenie udziału przedsiębiorstw budownictwa przemysłowego i specjalistycznego w realizacji infrastruktury komunalnej dla budownictwa mieszkaniowego, a także pełniejsze zagospodarowanie nie wykorzystanych zdolności produkcyjnych fabryk domów do produkcji, deficytowych materiałów budowlanych.

Podstawowym warunkiem uzyskania pomyslnych wyników budownictwa jest polepszenie jego sprawności działania oraz obniżenie kosztów i poprawa wykonawstwa budowlanego, zwłaszcza budownictwa mieszkaniowego. Jak najpilniej należy zakończyć prace nad aktualizacją normatywów zużycia materiałów i innych czynników produkcji.

25. Zakłada się następujący poziom produkcji rolnej w latach 1983—1985:

Wyszczególnienie	1982	1985	1985
			1982 = 100
Globalna produkcja rolnicza w mld zł	1.663	1.805—1.815	108,5—109,1
z tego:			
— roślinna	883	950—955	107,6—108,2
— zwierzęca	780	855—860	109,7—110,3

Zintensyfikowane będą działania dla:

- 1) usprawnienia obsługi technicznej oraz handlowej rolnictwa i gospodarki żywnościowej,
- 2) lepszego wykorzystania czynników postępu biologicznego w rolnictwie,
- 3) rozszerzenia zakresu melioracji oraz poprawy zaopatrzenia w wodę; melioracje i zaopatrzenie wsi w wodę powinny stanowić podstawowy kierunek inwestowania w rolnictwie.

26. Zwiększenie produkcji roślinnej powinno nastąpić przez:

- 1) zmiany struktury zasiewów, zwłaszcza na rzecz zwiększenia udziału zbóż; powierzchnia uprawy zbóż powinna wzrosnąć w latach 1983—1985 o ponad 100 tys. ha.

- 2) bardziej produktywną zagospodarowanie wszystkich użytków rolnych,
- 3) podniesienie wydajności z hektara; zakłada się na rok 1985 wzrost plonów zbóż do 28 q z 1 ha, a zbiorów do 23 mln ton, co w porównaniu ze średnią z lat 1980—1982 oznacza wzrost o ok. 17%;
- 4) intensyfikację produkcji roślin strączkowych o wysokiej zawartości białka dla celów konsumpcyjnych i paszowych,
- 5) zmniejszenie strat przy sprzęcie, w przechowywaniu, w przetwórstwie oraz transporcie,
- 6) intensyfikację skupu, przy wykorzystaniu w tym celu zmodyfikowanych warunków kontraktacji, wiążącej skup z zaopatrzeniem w środki produkcji; wprowadzi się w szerszym zakresie kontraktację zbóż powiązaną z zachętami dla producentów.

27. W produkcji zwierzęcej zakłada się zahamowanie spadkowych tendencji pogłowia trzody chlewnej i bydła oraz zapewnienie dalszego rozwoju hodowli w oparciu o własną bazę paszową.

Przyjmuje się, że pogłowie bydła zwiększy się do 12,5 mln sztuk w 1985 r.; tj. o około 5% w porównaniu z 1982 r. Na 1985 r. zakłada się produkcję mleka o 12% większą niż w 1982 r., a skup o 13% większy. Spożycie mleka i przetworów mleczarskich na 1 mieszkańca powinno wzrosnąć z 255 litrów w 1982 r. do 268 litrów w 1985 r. Do 1985 r. powinna być osiągnięta częściowa odbudowa produkcji żywca drobiowego do poziomu co najmniej 320 tys. ton, tj. o 21% wyższego niż w 1982 r.

28. W gospodarce leśnej należy skoncentrować się na ochronie i poprawie stanu sanitarnego lasów i racjonalizacji gospodarki.

Kontynuowana będzie w szerokim zakresie akcja zwalczania szkodników oraz prowadzone będą na większą skalę cięcia sanitarne i zagospodarowywanie drewna z posuszu i wiatrolomów.

Planowane wycięty należy dostosowywać do wymagań racjonalnej gospodarki leśnej, pozyskując i zagospodarowując przede wszystkim drewno, które powinno być usunięte z lasu. Zakłada się, że coroczne pozyskanie grubizny w latach 1983—1985 kształtować się będzie na poziomie około 21 mln m³, tj. mniejszym o 4% niż w 1982 r.

Zakłada się wykonanie w latach 1983—1985 zalesień i odnowień na 175 tys. ha, w tym w Lasach Państwowych na 135 tys. ha.

Prace pielęgnacyjne w lasach będą systematycznie zwiększane i w 1985 r. obejmą ponad 560 tys. ha, w tym w przedsiębiorstwach Lasów Państwowych 500 tys. ha.

29. Zakłada się, że globalne przewozy w gospodarce narodowej transportem publicznym i branzowym w 1985 r. wzrosną do 1.150 mln ton, tj. o 11% w porównaniu z 1982 r.

W polityce transportowej należy:

- 1) zapewnić priorytet dla przewozów wykonywanych środkami transportu o niskich kosztach jednostkowych i niskim zużyciu paliw i energii; wyrażać się to powinno w zastępowaniu, tam gdzie to jest możliwe i zasadne, przewozów transportem samochodowym przewozami wykonywanymi przez transport kolejowy i żeglugę śródlądową,
- 2) objąć preferencjami przewozy wykonywane trakcją elektryczną na kolejach, ograniczając udział trakcji spalinowej i parowej, a w transporcie samochodowym

preferować odpowiednio transport publiczny kosztem przewozów wykonywanych transportem branzowym, a zwłaszcza gospodarczym,

- 3) położyć szczególny nacisk na zwiększenie zakresu i usprawnienie remontów, zwłaszcza taboru kolejowego i parku samochodowego oraz nawierzchni dróg, jak również na modernizację i rozbudowę zaplecza technicznego; stan taboru niesprawnego technicznie, w tym zwłaszcza wagonów towarowych, powinien zmniejszyć się z ok. 50 tys. szt. w 1982 r. do ok. 30—35 tys. szt. w 1985 r.,
- 4) przyspieszyć elektryfikację linii kolejowych, co powinno być głównym kierunkiem inwestowania w transporcie; w latach 1983—1985 zakłada się zelektryfikowanie 1240 km linii, a w rezultacie ogólna długość linii zelektryfikowanych na koniec 1985 r. wyniosłaby 8650 km,
- 5) zapewnić poprawę zaopatrzenia w niezbędne części zamienne, surowce i materiały.

Należy poprawić dyscyplinę, ład i przestrzeganie wymagań porządku i bezpieczeństwa w transporcie, organizację pracy i funkcjonowanie służb transportowych.

30. W latach 1983—1985 kontynuowany będzie rozwój telekomunikacji, bazy technicznej radia i telewizji oraz poczty.

Preferowana będzie rozbudowa telefonii międzymiastowej i telefonii miejscowej związanej z rozwojem budownictwa mieszkaniowego. Przewiduje się zwiększenie liczby abonentów telefonicznych o około 250 tys.

W rozwoju poczty szczególny nacisk będzie położony na zapewnienie środków przewozu przesyłek, rozbudowę placówek pocztowo-telekomunikacyjnych i modernizację urzędów dworcowych.

31. Zakłada się podjęcie przedsięwzięć zapewniających rozwój i zwiększenie efektywności działania kompleksu gospodarki morskiej.

Zakłada się, że wartość produkcji kompleksu obejmującego: transport morski, przemysł stoczniowy i rybołówstwo morskie wyniesie 222 mld zł w 1985 r., co stanowi wzrost o 11% w porównaniu z 1982 r. Należy zapewnić ograniczenie stosowania dopłat z budżetu państwa do gospodarki morskiej.

Zakłada się, że wobec utrudnionego dostępu do wysokowydajnych łowisk i rosnących w związku z tym kosztów połowy ryb będą kształtować się na poziomie 580 tys. ton rocznie, tj. utrzymają się na poziomie roku 1982.

Ogólne przewozy flotą handlową w 1985 r. szacuje się na 33 mln ton, tj. na poziomie zbliżonym do osiągniętego w 1982 r. Należy preferować przewozy ładunków własnego handlu zagranicznego. Zakłada się zwiększenie udziału remontów dokonywanych w stocznich krajowych w ogólnych remontach floty własnej oraz dostaw statków dla armatorów polskich z krajowych stoczni produkcyjnych.

Przewiduje się, że przeładunki w portach morskich kształtować się będą w 1985 r. na poziomie 46 mln ton. W ramach tego obrotu tranzytowe powinny osiągnąć 5,4 mln ton, tj. o ok. 39% więcej niż w 1982 r.

32. Zakłada się, że obroty handlu wewnętrznego w cenach stałych wzrosną w latach 1983—1985 ogółem o 19—22%. Główny wysiłek w działalności handlu powinien być skierowany na usprawnienie jego funkcjo-

nowania, a zwłaszcza dążenie do poprawy systemu obsługi oraz przeciwdziałania możliwościom spekulacji i nadużyć.

Przewiduje się, że dostawy artykułów żywnościowych wzrosną w 1985 r. o ok. 9% w porównaniu z 1982 r. Wyższe niż w 1982 r. będą w 1985 r. dostawy podstawowych artykułów żywnościowych, w tym: mleka, wyrobów mleczarskich, zbożowych, cukru, tłuszczów roślinnych.

Przewiduje się, że dostawy artykułów nieżywnościowych wzrosną w roku 1985 o ok. 28% w porównaniu z 1982 r. Zakłada się poprawę zaopatrzenia w obuwie skórzane i z tworzyw sztucznych (wzrost o 33%). Najtrudniejsza będzie sytuacja w zaopatrzeniu rynku w obuwie gumowe i tekstylno-gumowe oraz tkaniny i dzianiny w metrażu. Szacuje się, że dostawy wyrobów dziewiarskich wzrosną o ok. 28% i pończosznicych o 24%. Zakłada się poprawę zaopatrzenia rynku w niektóre szczególnie deficytowe wyroby przemysłu elektromaszynowego, takie jak: naczynia kuchenne emaliowane, naczynia aluminiowe, automaty pralnicze, chłodziarki i zamrażarki domowe i maszyny do szycia. Ocenia się, że dostawy mebli w 1985 r. będą o ponad 31% wyższe niż w 1982 r.

Sejm apeluje do załóg zakładów pracy o wykorzystanie wszelkich rezerw uruchamiania dodatkowej produkcji rynkowej i zwiększenia dostaw powyżej przyjmowanego w planie poziomu.

33. W dziedzinie handlu zagranicznego przyjmuje się, że głównymi kierunkami działania w latach 1983—1985 będą:

- 1) zwiększenie udziału Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w międzynarodowym podziale pracy, przede wszystkim przez rozwój handlu i współpracy z krajami socjalistycznymi, zwłaszcza ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, i zmniejszenie w tej drodze stopnia zależności od dostaw surowców, materiałów i technologii z krajów kapitalistycznych,
- 2) wzrost eksportu i uzyskanie wpływów z tego tytułu w skali pozwalającej na sfinansowanie niezbędnego importu oraz obsługę zadłużenia zagranicznego,
- 3) zapewnienie importu surowców i materiałów, umożliwiającego pełniejsze wykorzystanie zdolności wytwórczych gospodarki narodowej i wzrost produkcji.

34. Zakłada się następujący poziom obrotów handlu zagranicznego:

w mld zł

Wyszczególnienie	1982	1985	1985	
			1982 = 100	
			w cenach bieżących	w cenach stałych
Eksport ogółem	947	1.250	131,9	117,5
Import ogółem (fob)	862	1.120	130,0	111,9
Saldo	+85	+130	×	×

Podstawowym zadaniem handlu zagranicznego w latach 1983—1985 jest wzrost eksportu. Zakłada się wzrost udziału eksportu w dochodzie narodowym wytworzonym z 22,2% w 1982 r. do 23,4% w 1985 r.

Zakłada się, że udział krajów I obszaru płatniczego w eksporcie osiągnie w 1985 r. ok. 50% wobec 40% w 1980 r., a w imporcie ok. 58% wobec 40% w 1980 r. Udział obrotów ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich

powinien wzrosnąć do 35% całości obrotów handlu zagranicznego w 1985 r. wobec 34% w 1982 r. i 24% w 1980 r.

Należy równocześnie stworzyć bazę dla trwałej orientacji polskiego handlu zagranicznego na wymianę z krajami socjalistycznymi po 1985 r.

Należy dążyć do zwiększenia obrotów towarowych z krajami rozwijającymi się.

35. Zakłada się następujący poziom obrotów z krajami zaliczanymi do I obszaru płatniczego:

	1982	1985	1985
			1982 = 100
Eksport w mld zł (ceny bieżące)	462,4	584,6	126,4
w tym:			
— wyroby przemysłu elektromaszynowego	275,9	373,0	135,2
Import w mld zł (ceny bieżące)	501,6	645,2	128,6
w tym:			
— wyroby przemysłu elektromaszynowego	168,8	230,0	136,2

Położony zostanie szczególnie nacisk na rozwój produkcji wyrobów przemysłu elektromaszynowego i wysokim poziomie technicznym, jakości i parametrach eksploatacyjnych, dostosowanych do potrzeb krajów Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, oraz na rozwój kooperacji przemysłowej poprzez zainicjowanie nowych wielostronnych i dwustronnych programów w tym zakresie, uwzględniających potrzeby wszystkich krajów.

36. Zakłada się następujący poziom obrotów z krajami zaliczanymi do II obszaru płatniczego:

	1982	1985	1985
			1982 = 100
Eksport w mld zł (ceny bieżące)	485,0	665,0	137,1
w tym:			
— wyroby przemysłu elektromaszynowego	138,7	205,0	147,8
Import w mld zł (ceny bieżące)	360,4	475,0	131,8
w tym:			
— wyroby przemysłu elektromaszynowego	63,7	70,5	110,7

Zakłada się, że w latach 1983—1985 import dóbr inwestycyjnych z krajów II obszaru płatniczego będzie utrzymany na poziomie osiągniętym w 1982 r. Wzrost importu przemysłu elektromaszynowego będzie przeznaczony głównie na import części zamiennych do eksploatowanych maszyn. Możliwie największą część przyrostu importu przeznaczy się na przywóz surowców i materiałów dla przemysłu.

C. Założenia podziału dochodu narodowego i polityki społeczno-gospodarczej

37. Szacuje się, że dochód narodowy do podziału wzrośnie w 1985 r. w porównaniu z 1982 r. o 8,5—10%.

Bez uzyskania dodatkowego wzrostu dochodu narodowego, powyżej przyjmowanego obecnie, nie może być

przekraczany określony w niniejszej uchwale poziom konsumpcji oraz inwestycji. Jest to podstawowy warunek umocnienia ogólnej równowagi ekonomicznej kraju.

38. Przyjmuje się zasadę ochrony spożycia w podziale dochodu narodowego. W tym celu zakłada się do 1985 r. utrzymanie inwestycji brutto w gospodarce narodowej na poziomie tylko o około 5% wyższym niż w 1982 r., przy prawie dwukrotnie szybszym wzroście spożycia ogółem.

39. Ustala się, że fundusz spożycia indywidualnego wzrośnie w ciągu 3 lat w cenach stałych o około 9—11% w porównaniu z 1982 r., co w przeliczeniu na 1 mieszkańca oznacza wzrost o około 6—8%, a spożycia zbiorowego do 1985 r. o około 8% w porównaniu z 1982 r.

40. Ustala się następującą kolejność preferencji przy określaniu wydatków budżetowych w sferze usług i świadczeń społecznych: ochrona zdrowia i opieka społeczna, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, pozostałe dziedziny.

41. W dziedzinie ochrony zdrowia za najważniejsze uznaje się poprawę materialnej bazy lecznictwa oraz usprawnienie podstawowej opieki lekarskiej w rejonie. Przewiduje się wzrost liczby łóżek szpitalnych do 1985 r. o 17,8 tys., tj. o 9% w porównaniu z 1982 r. W przeliczeniu na 10 tys. osób oznacza to wzrost z 56,2 łóżek w 1982 r. do 59,7 łóżek w 1985 r. Zakłada się zwiększenie liczby miejsc w żłobkach o około 8% oraz liczby miejsc w domach opieki społecznej o około 15%. Poprawi się zaopatrzenie ludności w wyroby farmaceutyczne. Szacuje się, że ich dostawy w 1985 r. wzrosną o około 34% w porównaniu z 1982 r. Należy bardziej energicznie przeciwdziałać marnotrawstwu leków. Dostawy sprzętu i aparatury medycznej powinny wzrosnąć w 1985 r. o około 80% w porównaniu z 1982 r.

42. W dziedzinie oświaty i wychowania za podstawowe zadanie uznaje się zapewnienie miejsca w szkołach dla młodzieży w wieku 7—14 lat, której liczba wzrośnie do 1985 r. o ponad 8%. Na potrzeby szkolnictwa powinno być przekazane 250 nowych budynków szkolnych oraz powinna być kontynuowana akcja rewindykacji budynków użytkowanych na inne cele. Wzrośnie liczba nauczycieli.

Zakłada się, że wychowaniem przedszkolnym obejmie się w 1985 r. około 53% dzieci w wieku 3—6 lat. Dzieci w wieku 6 lat, których liczba wzrośnie o ponad 27 tys., będą w pełni objęte wychowaniem przedszkolnym.

Należy zintensyfikować działania dla lepszego dostosowania struktury kształcenia do potrzeb gospodarki, oświaty i kultury, zwłaszcza na studiach wyższych, oraz podniesienia sprawności kształcenia.

43. Za podstawowe zadanie w dziedzinie kultury i sztuki uznaje się zwiększenie produkcji książek do 227 mln egzemplarzy w 1985 r., tj. o 30% w porównaniu z 1982 r. Wiąże się to z koniecznością modernizacji bazy poligraficznej. Liczba wydawanych książek na 1 mieszkańca powinna wzrosnąć z 4,8 w 1982 r. do 6,1 w 1985 r.

44. Zakłada się aktywne działania na rzecz upowszechniania kultury fizycznej. Za podstawowe zadanie w dziedzinie turystyki uznaje się rozwój ogólnodostępnej turystyki krajowej oraz zagranicznej turystyki przyjazdowej.

45. Należy zapewnić maksymalnie oszczędne wydatkowanie środków w sferze budżetowej, obniżenie

jednostkowych kosztów inwestycji w sferze konsumpcji społecznej, zwłaszcza budownictwa szpitalnego i szkolnego, usprawnienie funkcjonowania placówek tej sfery, szczególnie służby zdrowia i opieki społecznej, uzależnienie dopływu środków do tych placówek od rozmiarów świadczonych usług oraz bardziej racjonalne wykorzystanie posiadanej kadry i bazy materialnej, a w szczególności ograniczenie zatrudnienia pracowników administracyjno-biurowych.

46. Zakłada się, że w latach 1983—1985 pieniądze świadczenia społeczne wzrosną o 40% w porównaniu z 1982 r. Wzrost tych wydatków dotyczyć będzie głównie emerytur i rent. Ocenia się, że wypłata emerytur i rent wzrośnie o ponad 51% w następstwie wzrostu wysokości przeciętnych emerytur i rent o ponad 34% oraz wzrostu liczby emerytów i rencistów.

Przewiduje się, że wypłaty zasiłków wychowawczych wzrosną o ponad 55%.

W zasiłkach rodzinnych zakłada się preferencje dla zwiększenia świadczeń dla grup społecznych ekonomicznie najsłabszych.

47. Zakłada się kontynuację działań zmierzających do przemieszczeń zasobów pracy między poszczególnymi działami i gałęziami gospodarki.

Przewiduje się zmniejszenie zatrudnienia w gospodarce uspołecznionej w 1985 r. o 60 tys. osób w porównaniu z 1982 r. W szczególności powinno nastąpić zmniejszenie zatrudnienia w przemyśle i budownictwie (o 210 tys. osób) przy wzroście zatrudnienia w przemyśle paliwo-energetycznym (o ok. 25 tys. osób), chemicznym (o ok. 9 tys. osób) i lekkim (o ok. 10 tys. osób). Zakłada się równocześnie, że wzrośnie zatrudnienie w ochronie zdrowia i opiece społecznej, transporcie i łączności, oświacie i wychowaniu, leśnictwie oraz gospodarce komunalnej.

Szacuje się, że zatrudnienie w rzemiośle i usługach indywidualnych, w systemie agencyjnym, prowizyjnym oraz w pracy nakładczej wzrośnie łącznie o 180 tys. osób. W jednostkach i zakładach budżetowych, organizacjach społecznych dotowanych oraz innych jednostkach finansowanych z budżetu państwa, poza działami ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty i wychowania, kultury, ubezpieczeń oraz służbami podatkowymi, zakłada się utrzymanie do 1985 r. stanu zatrudnienia na poziomie nie wyższym niż ustalony na 1983 r.

Zakłada się odpowiednie przeprofilowanie niektórych kierunków kształcenia, umożliwiające zatrudnienie części absolwentów szkół wyższych jako nauczycieli w szkolnictwie.

48. Należy stworzyć warunki do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy. Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy oraz z pracą, oceniana obecnie na około 2,2 mln, powinna zmniejszyć się do 1985 r. co najmniej o 5—10%. Przewiduje się poprawę zaopatrzenia załóg w środki bezpieczeństwa i higieny pracy.

49. Szacuje się, że ogólna wielkość inwestycji w gospodarce narodowej wyniesie w latach 1983—1985 łącznie 3.075 mld zł, w tym w 1985 r. — 1.070 mld zł, tj. wzrośnie o 5% w porównaniu z 1982 r.

Należy prowadzić politykę sprzyjającą aktywizacji inwestycji finansowanych ze środków ludności oraz ze środków własnych przedsiębiorstw.

Przewiduje się, że nakłady na inwestycje przedsiębiorstw — poza spółdzielczym budownictwem mieszkaniowym — wyniosą w latach 1983—1985 około 1030 mld zł.

Szacuje się, że wydatki ludności na inwestycje wzrosną do 1985 r. o około 5% w porównaniu z 1982 r. Zakłada się stworzenie odpowiednich warunków zaopatrzeniowych, sprzyjających rozwojowi budownictwa produkcyjnego w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz indywidualnego budownictwa mieszkaniowego dla ludności wiejskiej i miejskiej.

50. Działalność inwestycyjna powinna być ukierunkowana przede wszystkim na zakończenie już rozpoczętych inwestycji. Należy zapewnić pierwszeństwo w realizacji zwłaszcza wysoko efektywnym inwestycjom odtworzeniowo-modernizacyjnym, realizowanym w krótkich cyklach, które zapewniają produkcję na rzecz eksportu i rynku oraz racjonalizację zużycia surowców i materiałów.

Rada Ministrów dokona ponownej weryfikacji inwestycji, których realizacja została wstrzymana, i podejmie decyzje w sprawie sposobu ich zagospodarowania lub likwidacji poszczególnych placów budów.

Rada Ministrów zastosuje środki ograniczające rozpoczynanie nowych inwestycji finansowanych w całości lub w części z budżetu państwa. Ustala się zasadę, że do 1985 r. budowa nowych obiektów szpitalnych może być podejmowana w miarę kończenia realizacji szpitali budowanych w danym województwie. Zaostrzyć należy dyscyplinę przestrzegania cykli inwestycyjnych oraz podjąć środki dla zahamowania wzrostu wartości kosztorysowej inwestycji w toku ich realizacji.

51. Za cele polityki przestrzennej państwa w latach 1983—1985 przyjmuje się:

- 1) poprawę funkcjonowania ukształtowanych już struktur przestrzennych, charakteryzujących się najwyższym stopniem koncentracji sił wytwórczych, tj. aglomeracji miejskich oraz rejonów przemysłu wydobywczego i wydobywczo-przetwórczego,
- 2) łagodzenie dysproporcji w rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej oraz zainwestowaniu poszczególnych terenów, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy sytuacji w wyposażeniu osiedli mieszkaniowych w urządzenia usługowe,
- 3) kształtowanie takich proporcji rozwoju regionów, aby zapewniały one stopniowe wyrównywanie poziomu życia ludności i lepiej uwzględniały miejscowe i regionalne warunki rozwoju, zwłaszcza obszarów dotychczas słabiej zagospodarowanych.

52. Dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 51:

- 1) Rada Ministrów ograniczy wydawanie decyzji o lokalizacji na terenie aglomeracji: gdańskiej, krakowskiej, łódzkiej, warszawskiej i katowickiej, dotyczących inwestycji nowych i rozbudowy istniejących zakładów przemysłowych, powodującej przyrost zatrudnienia powyżej 200 osób; ograniczenie to nie powinno dotyczyć inwestycji przemysłowych związanych z wykorzystaniem bazy surowcowej oraz budowy i rozbudowy zakładów szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej bądź związanych z bezpośrednim zaspokajaniem potrzeb miejscowej ludności, jeśli na taką lokalizację tych inwestycji wyrazi zgodę centralny organ administracji państwowej właściwy w sprawach ochrony środowiska,
- 2) zaleca się wojewódzkim i miejskim radom narodowym oraz terenowym organom administracji państwo-

wej dokonanie weryfikacji planów ogólnych miast; weryfikacja ta powinna doprowadzić do ograniczenia przestrzennego rozwoju miast oraz zmniejszenia terenów przewidzianych na cele przemysłowo-ściadowe; w miastach położonych na dobrych glebach należy ograniczyć wydawanie decyzji o lokalizacji nowych inwestycji przemysłowych, nie związanych z obsługą miejscowej ludności bądź obsługą rolnictwa; należy wykorzystać w miastach, w pierwszej kolejności, tereny w zasięgu magistralnej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i ciepłej, a w miastach, w których wyczerpały się rezerwy terenów uzbrojonych, zaleca się radom narodowym wszystkich szczebli koncentrowanie działalności w zakresie rozwoju wykonawstwa inżynierskiego i zbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe na terenach o najbliższych odległościach od centrum miast;

- 3) zaleca się zintensyfikowanie działań na rzecz aktywizacji miast małych, o zaludnieniu do 15 tys. mieszkańców,
- 4) Rada Ministrów wprowadzi ekonomiczne preferencje dla lokalizacji nowych zakładów w północnej i północno-wschodniej części kraju, z wyjątkiem dużych aglomeracji miejskich i pasa nadmorskiego.

53. Przyjmuje się następujące podstawowe cele polityki państwa w zakresie ochrony środowiska w latach 1983—1985:

- 1) zapobieganie rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń i dewastacji na rejonach o relatywnie dobrym stanie środowiska przyrodniczego,
- 2) ochrona obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczych,
- 3) zahamowanie degradacji środowiska przyrodniczego na obszarach zagrożenia ekologicznego.

Rada Ministrów zapewni zastosowanie na obszarach zagrożenia ekologicznego szczególnych środków ochrony, polegających na zakazie budowy i rozbudowy zakładów uciążliwych dla środowiska na tych obszarach, a w odniesieniu do górnośląskiego i rybnickiego, gdańskiego oraz krakowskiego obszaru zagrożenia ekologicznego — również obowiązku opracowania kompleksowych perspektywicznych programów zahamowania zanieczyszczenia środowiska i stopniowej poprawy jego stanu.

Należy zwiększyć środki przeznaczone na zahamowanie najgroźniejszych w skutkach przejawów degradacji środowiska na tych obszarach.

54. Wojewódzkie rady narodowe powinny zwiększać udział nakładów na ochronę środowiska w ogólnej kwocie nakładów inwestycyjnych pozostających w ich dyspozycji. Udział ten powinien wzrosnąć co najmniej do około 7% w całości nakładów na inwestycje władz terenowych w 1985 r. wobec ok. 5,1% w 1982 r.

Należy zintensyfikować bezinwestycyjne działania organów terenowych, wpływające na poprawę stanu środowiska przyrodniczego, w szczególności zaś rygorystyczną kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów w tym zakresie, a zwłaszcza prawidłowej eksploatacji urządzeń dla ochrony środowiska, rozszerzenie i udoskonalenie systemu pomiarów i kontroli zanieczyszczeń, realizowanie szerokiej akcji zadrzewień obrzeży cieków wodnych oraz dróg śródpolnych, budowy małych zbiorników wodnych itp.

55. Szacuje się, iż łączne nakłady na ochronę środowiska wyniosą w latach 1983—1985 około 81 mld zł, w tym w 1985 r. — 30,7 mld zł, tj. wzrosną o 48% w porównaniu z 1982 r. Stanowiąc one powinny w 1985 r. 2,9%

całości nakładów inwestycyjnych w kraju wobec 2,0% w 1982 r.

56. Szacuje się, że ogólne nakłady na działalność badawczo-rozwojową w latach 1983—1985 wyniosą 235 mld zł, tj. wzrosną o 30% w porównaniu z 1982 r. Stanowiąc to będzie 1,8% dochodu narodowego do podziału wobec 1,5% w 1982 r. W ramach tego wydatki z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego mogą wynieść 140 mld zł.

57. W kształtowaniu polityki naukowej i technicznej Rada Ministrów powinna kierować się następującymi zasadami:

- 1) ścisłego powiązania prac naukowo-badawczych z npsg,
- 2) dążenia do skuteczności działania placówek naukowo-badawczych, przy skierowaniu ich prac na tworzenie specjalizacji produkcji i utrzymanie w tym zakresie konkurencyjnego poziomu technicznego,
- 3) zacieśniania powiązań placówek naukowo-badawczych z przemysłem i jak najszerszego praktycznego wykorzystania wyników pracy tych placówek,
- 4) rozwijania i maksymalnego wykorzystywania inicjatyw wynalazczych i racjonalizatorskich dla realizacji celów określonych w npsg,
- 5) kontynuowania badań nad tematami niezbędnymi do wyprzedzającego rozwoju nauki w stosunku do potrzeb przyszłego rozwoju przemysłu i społeczeństwa.

58. Za główne kierunki, na których powinna koncentrować się działalność jednostek zaplecza naukowo-badawczego w latach 1983—1985, uznaje się:

- 1) wyżywienie, w szczególności zaś lepsze wykorzystanie czynników postępu biologicznego, a zwłaszcza wprowadzanie nowych odmian zbóż i innych ziemio-plodów, rozwój produkcji środków ochrony roślin, poprawa technologii i organizacji przechowywania,
- 2) budownictwo mieszkaniowe, ochrona zdrowia i środowiska naturalnego, a w szczególności rozwój produkcji materiałów budowlanych o lepszych właściwościach izolacyjnych i konstrukcyjnych, rozwój energooszczędnych technologii i rozwiązań budowlanych, nowych konstrukcji budownictwa jednorodzinnego, rozszerzenie produkcji środków farmaceutycznych i leków,
- 3) oszczędność surowców, materiałów, paliw i energii, a w szczególności: rozwój produkcji silników wysoko-Prężnych, systemów automatyzacji dostaw ciepła (regulatory), nowych energooszczędnych technologii i konstrukcji pieców, kotłów, wdrożenie do produkcji oszczędnych palenisk, produkcji nowych stali odpornych na korozję, nowych jakościowo i materiałowo-oszczędnych wyrobów hutniczych, średnio- i małotonazowych tworzyw sztucznych oraz środków pomocniczych i katalizatorów chemicznych.

Rada Ministrów zapewni dostosowanie tematyki prac placówek naukowo-badawczych do wspierania i kształtowania przeobrażeń strukturalnych w gospodarce wraz z jednoczesną koncentracją sił i środków na kierunkach wymienionych wyżej.

59. Należy skoncentrować działania na przyspieszeniu wdrożeń postępu techniczno-ekonomicznego, poprawie efektywności prac badawczo-rozwojowych, wdrażaniu do produkcji dotychczas nie wykorzystanych licencji i zwiększeniu efektów ich wykorzystywania.

60. Zgodnie z założeniami polityki pieniężno-kredytowej plan kredytowy w 1985 r. powinien być równo-ważony.

Szacuje się, że stan zadłużenia przedsiębiorstw uspo-łecznionych wzrośnie w 1985 r. w porównaniu z 1982 r. o około 1,1 biliona zł. Oznaczać to będzie zmniejszenie udziału kredytów w finansowaniu potrzeb przedsiębiorstw uspołecznionych z 57% w 1982 r. do 47% w 1985 r.

Ocenia się, że stan zadłużenia gospodarki nie uspołecznionej z tytułu otrzymanych kredytów, w tym głównie indywidualnych gospodarstw rolnych, wzrośnie w latach 1983—1985 o około 80 mld zł, a stan zadłużenia gospodarstw domowych, w tym przede wszystkim z tytułu kredytów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, o około 106 mld zł.

Szacuje się, że przyrost środków na rachunkach bankowych organizacji gospodarczych wyniesie łącznie w latach 1983—1985 około 450 mld zł.

Zakłada się, że przyrost emisji pieniądza gotówkowego może wynieść w 1985 r. nie więcej niż ok. 150 mld zł. Stanowiąc to będzie ok. 3% przychodów ludności w 1985 r. wobec około 6% w 1982 r.

61. Przewiduje się, iż dochody systemu finansowego państwa mogą wynieść w 1985 r. ponad 4,3 biliona zł i wzrosnąć w porównaniu z 1982 r. o około 34%.

Ocenia się, że wzrosną wyłącznie dochody ze źródeł krajowych (o około 40%), w tym od gospodarki uspołecznionej wzrosną w latach 1983—1985 o 47% w porównaniu z 1982 r.

Około 30% przyrostu tych dochodów stanowić będzie wzrost dochodów państwa z tytułu narzutów na płace: podatku od płac i składek na ubezpieczenie społeczne.

Szacuje się, że z 1,4 biliona zł zysku przedsiębiorstw w 1985 r. budżet przejmie ok. 0,9 biliona zł, tj. 64%. Oznacza to, że łącznie z innymi środkami przedsiębiorstwa dysponować będą w 1985 r. kwotą ponad 1 biliona zł.

Ocenia się, że dochody systemu finansowego państwa od ludności mogą wzrosnąć w latach 1983—1985 o około 65%, w tym wpływy pobierane od pozarolniczej gospodarki nie uspołecznionej z tytułu podatku obrotowego i dochodowego odpowiednio o 71%.

Ocenia się, że wydatki systemu finansowego państwa ogółem, liczone w cenach bieżących, mogą wzrosnąć w 1985 r. do 4,3 biliona zł, tj. o 32% w porównaniu z 1982 r.

Główna część przyrostu dotyczy wydatków na finansowanie bieżących potrzeb. Przewiduje się, że wydatki te wzrosną w 1985 r. o 55% w porównaniu z 1982 r.

Zakłada się, że wzrośnie obciążenie systemu finansowego wypłatą pieniężnych świadczeń społecznych. Udział tych wypłat w wydatkach systemu finansowego wzrośnie z 19,2% w 1982 r. do 20,6% w 1985 r.

Przewiduje się, że ogólny stan zapasów surowców, materiałów i wyrobów gotowych wzrośnie w latach 1983—1985 w ok. 60—70% dzięki wzrostowi ich rzeczowych rozmiarów, a w 40—30% w wyniku zwiększenia ich wartości nominalnej w związku ze zmianami cen. Oznaczać to będzie przyspieszenie odbudowy realnych zapasów i sprzyjać powinno przywracaniu równowagi gospodar-cze.

Bilans finansowy państwa powinien być w 1985 r. zrównoważony, z tym że nie zawiera on rezerw finansowych. Uwzględniając istniejące napięcia i zagrożenia dla rysującej się w 1985 r. równowagi finansowej państwa, Sejm zobowiązuje Radę Ministrów do działania na rzecz stworzenia niezbędnych rezerw finansowych w drodze konsekwentnej realizacji programów: przeciwdziałania inflacji i oszczędnościowego.

Rozdział 2

Ustalenia planu.

1. Ustala się jako maksymalny poziom nakładów na inwestycje decydowane centralnie łącznie w latach 1983—1985 w kwocie 624 mld zł w cenach 1982 r., z tego w 1985 r. — 212 mld zł, tj. o 9% więcej niż w 1982 r.

Zakłada się, że inwestycje te stanowią będą 19,8% całości inwestycji w gospodarce narodowej w 1985 r.

W ramach tej kwoty:

1) inwestycje centralne imiennie wymienione wyniosą w latach 1983—1985 łącznie 449 mld zł, w tym w 1985 r. 157 mld zł, tj. o 10% więcej niż w 1982 r., a ich udział w całości inwestycji w gospodarce narodowej wyniesie 14,7%;

2) inwestycje jednostek i zakładów budżetowych oraz szkół wyższych wyniosą w latach 1983—1985 łącznie 175 mld zł, w tym w 1985 r. — 55 mld zł, tj. o 6% więcej niż w 1982 r.

2. Ponad wielkości wymienione w pkt 1 mogą być realizowane inwestycje w ramach porozumień z rządami krajów członkowskich Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej lub innymi partnerami zagranicznymi o współpracy przy realizacji inwestycji wspólnych na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do wysokości równowartości inwestycyjnego wkładu partnera:

3. W latach 1983—1985 Polska Rzeczpospolita Ludowa będzie uczestniczyła w budowie realizowanych poza jej granicami następujących wspólnych inwestycji krajów Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej:

- 1) Chmielnickiej Elektrowni Atomowej na terenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- 2) elektroenergetycznej linii przesyłowej 750 kV z Chmielnickiej Elektrowni Atomowej na trasie: granica Państwa — Rzeszów,
- 3) obiektów przemysłu naftowego i gazowego na terenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- 4) zakładu drożdży paszowych w Mozyrzcu na terenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

4. Wykaz imiennie wymienionych inwestycji centralnych, dopuszczonych do realizacji w latach 1983—1985, ustala załącznik nr 1 do niniejszej uchwały. Ogólna liczba realizowanych, imiennie wymienionych, inwestycji centralnych zmniejszy się z 79 w 1982 r. do 62 w 1985 r.

5. Rada Ministrów może, jeśli nie spowoduje to przekroczenia kwot określonych w pkt 1 ppkt 1, podjąć w centralnym planie rocznym na 1985 r. decyzję o wznowieniu realizacji lub wprowadzeniu do planu dodatkowo inwestycji wymienionych w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

6. W ramach nakładów inwestycyjnych jednostek i zakładów budżetowych oraz szkół wyższych przeznaczają się na inwestycje decydowane centralnie:

Wyszczególnienie	1983—1985	w tym
	razem	1985
	w mln zł	
Zdrowie i opieka społeczna	29.900	9.000
Oświata, wychowanie, szkolnictwo wyższe i nauka	12.850	3.400
Kultura i sztuka	1.770	480
Radio i telewizja	1.940	560
Kultura fizyczna, sport i turystyka	780	270

7. Szacuje się, że nakłady na inwestycje organów terenowych mogą wynieść w latach 1983—1985 łącznie 410 mld zł, w tym w 1985 r. 143 mld zł, tj. o 14% więcej niż w 1982 r. Inwestycje te stanowią będą w 1985 r. 13,4% całości inwestycji w kraju wobec 12,3% w 1982 r.

8. Na finansowanie nauki przeznaczają się ze środków budżetowych ponad 87 mld zł, w tym w 1985 r. 29 mld zł. W ramach tego na finansowanie rządowych programów badawczo-rozwojowych przeznaczają się orientacyjnie w latach 1983—1985 łącznie 24,3 mld zł, w tym w 1985 r. 8,6 mld zł, tj. o ok. 22% więcej niż w 1982 r. Szacuje się, że wydatki na poszczególne rządowe programy badawczo-rozwojowe wyniosą:

Nazwa programu	1983—1985	1985
	w mld zł	1982 = 100
PR-1 „Kompleksowe przetwórstwo węgla”	1,7	107,1
PR-2 „Optymalne wykorzystanie zasobów i rozwój produkcji wyrobów z miedzi i jej stopów”	2,0	127,3
PR-3 „Rozwój materiałów i podzespołów dla potrzeb elektronizacji”	4,3	113,6
PR-4 „Optymalizacja produkcji i spożycia białka”	3,4	112,0
PR-5 „Kompleksowy rozwój budownictwa mieszkaniowego”	2,6	112,5
PR-6 „Zwalczanie chorób nowotworowych”	1,8	113,0
PR-7 „Kształtowanie i wykorzystanie zasobów wodnych”	1,7	117,6
PR-8 „Kompleksowy rozwój energetyki”	6,8	138,9

Upoważnia Radę Ministrów do dostosowania poziomu wydatków, o których mowa w niniejszym punkcie, do aktualnych potrzeb w ramach ogólnej kwoty wydatków na naukę z budżetu, określonych w niniejszej uchwale.

9. Ustala się następujący maksymalny poziom zadłużenia za granicą w końcu 1985 r.:

- 1) w obszarze walutowym krajów socjalistycznych (I obszarze płatniczym) około 0,5 biliona zł,
- 2) w obszarze walutowym krajów kapitalistycznych (II obszarze płatniczym) około 2,7 biliona zł.

Poziom wymieniony w ppkt 1 i 2 może być przekroczony pod warunkiem utrzymania relacji zadłużenia do wartości eksportu na dany obszar, wynikających z wyżej podanych wielkości liczbowych.

10. Upoważnia się Radę Ministrów do odpowiedniego zwiększenia górnej granicy zadłużenia w obszarze walutowym krajów socjalistycznych (I obszarze płatniczym) w razie rozszerzenia zakresu współpracy z krajami socjalistycznymi ponad założenia przyjęte przy sporządzaniu npsg i pozyskania w związku z tym dodatkowych kredytów.

11. Upoważnia się Radę Ministrów do odpowiedniego przeliczenia dopuszczalnego zadłużenia w razie zmiany kursu walut obcych do złotego w stosunku do kursów przyjętych przy opracowywaniu npsg.

12. Zakłada się, że budżet państwa powinien w 1985 r. zostać zrównoważony, ogólnie zaś dochody budżetu państwa

stwa powinny wzrosnąć w 1985 r. do 3,2 biliona zł, tj. o 35% w porównaniu z 1982 r.

13. Zakłada się, że ogólne wydatki budżetowe państwa mogą wynieść w 1985 r. 3,2 biliona zł, tj. wzrosnąć o 30% w porównaniu z 1982 r.

Uznaje się za maksymalny w 1985 r. poziom dotacji przedmiotowych w wysokości 15% wydatków budżetowych w tym roku.

Sejm zobowiązuje Radę Ministrów do dalszego obniżenia dotacji przedmiotowych.

14. Zakłada się, że wydatki na działalność socjalną i kulturalną wzrosną do 680 mld zł w 1985 r., tj. o 53% w porównaniu z 1982 r. W ramach tej kwoty przypada na:

1) ochronę zdrowia i opiekę społeczną	309 mld zł
2) szkolnictwo ogólnokształcące i zawodowe oraz wychowanie	143 mld zł
3) szkolnictwo wyższe	67 mld zł
4) kulturę i sztukę	49 mld zł

15. Rada Ministrów określi w odrębnym trybie, zgodnie z ogólnymi założeniami niniejszej uchwały, zadania na lata 1983—1985 związane z umocnieniem obronności i bezpieczeństwa państwa.

Rozdział 3

Srodki realizacji polityki społeczno-gospodarczej.

1. Srodki polityki gospodarczej państwa w latach 1983—1985 powinny wspomagać działania na rzecz realizacji celów i zadań ustalonych w niniejszej uchwale i zapewnić:

- 1) ściśle uzależnienie dochodów pieniężnych jednostek gospodarczych i ludności od wzrostu produkcji i wydajności pracy oraz obniżki kosztów,
- 2) racjonalne wydatkowanie środków materialnych, zmniejszenie zużycia paliw, energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji, pełniejsze wykorzystanie i zagospodarowanie zasobów surowców krajowych oraz surowców wtórnych i odpadowych,
- 3) wzrost produkcji wyrobów przeznaczonych na rynek wewnętrzny i eksport — przy jednoczesnej poprawie ich jakości,
- 4) stymulowanie przedsięwzięć organizacyjnych i modernizacyjnych w jednostkach gospodarki społecznej,
- 5) kształtowanie równowagi pieniężno-rynkowej.

2. Oddziaływanie przez Radę Ministrów oraz inne naczelne, a także centralne i terenowe organy administracji państwowej na kształtowanie równowagi ekonomicznej, zmiany strukturalne i procesy rozwojowe powinno następować w drodze konsekwentnego stosowania zasad reformy gospodarczej, głównie za pomocą środków polityki finansowej i pieniężno-kredytowej oraz doskonalenia ogólnych norm i reguł postępowania, określonych w tych zasadach.

3. Podstawowym kierunkiem zmian w stosowaniu mechanizmów ekonomiczno-finansowych powinno być wzmocnienie ich oddziaływania na poprawę efektywności gospodarowania w przedsiębiorstwach.

4. Polityka finansowa w powiązaniu z polityką kredytową banków powinna zmierzać do stworzenia sytuacji trudno dostępnego pieniądza dla przedsiębiorstw. W tym celu wykorzystywane będzie oddziaływanie na przedsiębiorstwa poprzez podatek dochodowy i podatek obrotowy, konsekwentnie stosowana kategoria kosztów uzasadnio-

nych dla potrzeb cenotwórstwa i kosztów oraz strat nieuzasadnionych dla określenia podstawy wymiaru podatku dochodowego. Ograniczać się będzie dotowanie różnych dziedzin działalności gospodarczej.

5. W polityce pieniężno-kredytowej podstawowym instrumentem powinna być dostępność kredytu, zróżnicowana w zależności od sytuacji finansowej kredytobiorców. Należy przestrzegać zasady, że z kredytu mogą korzystać wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające bieżącą i perspektywiczną zdolność kredytową.

Banki powinny prowadzić politykę sprzyjającą zmianom strukturalnym w gospodarce, zgodnie z ogólnymi kierunkami określonymi w npsg, przez stosowanie preferencyjnych warunków kredytowania.

Dla przyspieszenia zmian strukturalnych należy wykorzystywać następujące mechanizmy:

- 1) ekonomiczne: ulgi w podatku dochodowym z tytułu realizacji inwestycji przynoszących oszczędności w zużyciu energii, paliw, surowców i materiałów, zapewniających opłacalny wzrost produkcji zastępującej lub ograniczającej import, stosowanie preferencji i utrudnień w warunkach kredytowania, zwłaszcza w odniesieniu do możliwości uzyskania kredytów, a także gwarancje i pierwszeństwo w zakresie zaopatrzenia materialowego,
- 2) bezpośredniego oddziaływania: zamówienia rządowe oraz w uzasadnionych przypadkach nakazy do ograniczania (do zaprzestania włącznie) produkcji wyrobów szczególnie materiało- i energochłonnych oraz zakazy zużywania materiałów rozdzielanych na produkcję wyrobów, których wytwarzanie uznaje się za zbędne w latach 1983—1985.

6. Zakłada się szersze wykorzystanie przez aparat skarbowy kategorii kosztów nieuzasadnionych dla oceny poprawy gospodarności w przedsiębiorstwach oraz weryfikacji wyników finansowych jednostek gospodarki społecznej.

7. Polityka płac w latach 1983—1985 musi być realizowana przy założeniu najściślejszego powiązania rozmiarów wydatkowanego funduszu płac i poziomu płacy indywidualnej z osiąganymi przez przedsiębiorstwo wynikami produkcyjno-finansowymi, a przez pracowników — indywidualnej wydajności pracy.

Należy dążyć do stabilizacji zasad obciążeń na Państwowy Fundusz Aktywizacji Zawodowej oraz ograniczać zakres stosowania decyzji o charakterze preferencyjnym, powodujących zwiększenie ilości pieniądza na rynku.

Po 1983 r. należy wprowadzić sukcesywnie reformę zasad wynagradzania. Celem jej powinno być lepsze powiązanie indywidualnych wynagrodzeń z efektami pracy, uproszczenie systemów wynagrodzeń oraz uporządkowanie poziomych i pionowych struktur płacowych, łącznie z proporcjami między płacą minimalną a maksymalną. Zmodyfikowany podatek wyrównawczy powinien w szerszym niż dotychczas zakresie pełnić rolę regulatora dochodów.

Zakłada się doskonalenie systemu opodatkowania podatkiem obrotowym i dochodowym rzemiosła, prywatnego handlu i usług. Podatek obrotowy powinien być dostosowany do rozwiązań przyjętych w gospodarce społecznej, a skala podatku dochodowego uwzględniać wzrost nominalnych wielkości dochodów. Dalszy rozwój rzemiosła powinien być nadal wspierany systemem ulg inwestycyjnych. Należy stosować preferencyjne formy

opodatkowania zakładów drobnych, zwłaszcza usługowych.

Zakłada się, że opodatkowanie gospodarstw rolnych wszystkich sektorów będzie zasadniczo zreformowane przez wprowadzenie zintegrowanego podatku rolniczego. Służba skarbową powinna zwiększyć kontrolę prywatnej działalności zarobkowej i zwiększyć sankcje za prowadzenie takiej działalności bez opodatkowania. Należy skuteczniej przeciwdziałać osiągnięciu nadmiernych dochodów nie uzasadnionych wkładem pracy.

8. Polityka dotacji przedmiotowych powinna być ściśle powiązana z polityką cen. Dotowanie określonych wyrobów lub usług może być stosowane tylko w tych przypadkach, gdy ustalona ze względów społecznych i gospodarczych cena nie może pokryć uzasadnionych kosztów produkcji. Stawki dotacji przedmiotowych należy tak kształtować, aby wymuszały poprawę efektywności gospodarowania. W tym celu począwszy od 1984 r. należy obniżyć stawki dotacji przedmiotowych.

9. Podstawowym założeniem polityki cen powinno być dążenie do ograniczenia zmian cen do niezbędnego minimum oraz stopniowe, rozłożone na kilka etapów, rozwiązywanie problemów w tym zakresie. Wyrażać się to powinno podwyżkami cen dóbr wyższego rzędu, przy równoczesnym dążeniu do utrzymania na niższym poziomie cen artykułów standardowych, nabywanych przez nisko i średnio zarabiające grupy ludności.

10. W dziedzinie stymulowania eksportu i racjonalizacji importu zakłada się utrzymanie dotychczasowych instrumentów tej stymulacji, przy czym rozszerzony powinien być zakres cen transakcyjnych, w szczególności w rozliczeniach eksportu. System odpisów dewizowych należy doskonalić w kierunku powiązania wysokości odpisów z efektywnością eksportu.

Źródłem finansowania importu na zaopatrzenie produkcji w latach 1983—1985, powinny być środki dewizowe przeznaczone na import centralny oraz odpisy dewizowe na rachunkach przedsiębiorstw. Lepszemu wykorzystaniu surowców krajowych powinny służyć także cła.

11. Rada Ministrów przejściowo do 1985 r. zapewni, aby rozpoczęcie inwestycji finansowanych z udziałem środków budżetowych o jednostkowej wartości kosztorysowej ponad 500 mln zł wymagało indywidualnej zgody odpowiednich organów administracji centralnej.

Upoważnia się Radę Ministrów do wprowadzenia specjalnych preferencji dla wybranych inwestycji centralnych w celu zapewnienia terminowej ich realizacji, m. in. przy wykorzystaniu formy zamówień rządowych na dostawy urządzeń i materiałów i roboty budowlano-montażowe realizowane dla tych inwestycji.

Zakłada się przeszacowanie z dniem 31 grudnia 1983 r. wartości majątku trwałego. Zakłada się, że część przyrostu amortyzacji z tytułu przeszacowania majątku będzie przejęta do budżetu po to, aby przez zakumulowane na szczeblu centralnym środki oddziaływać na zmiany struktury gospodarki. Środki przejęte z tego tytułu powinny być przeznaczone w pierwszym rzędzie na finansowanie inwestycji sfery produkcji materialnej. W uzasadnionych przypadkach należy stosować zwolnienia z obowiązku przekazywania amortyzacji.

12. W dziedzinie postępu naukowo-technicznego należy realizować określone w npsg kierunki przez wykorzystanie zamówień rządowych na prace badawcze i wdrożeniowe z wprowadzeniem elementów konkurencji przy ubieganiu się o realizację określonego zadania badawczo-rozwojowego lub wdrożeniowego.

Szczególnie ważne rozwiązania naukowo-techniczne, objęte zamówieniami rządowymi, należy finansować z funduszu prac badawczych oraz centralnego funduszu postępu techniczno-ekonomicznego.

Zakłada się, że jednostkom zaplecza naukowo-technicznego lub przedsiębiorstwom realizującym szczególnie ważne prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe będzie zapewniony dostęp do kredytu i preferencyjnych warunków kredytowania, a także umożliwione korzystanie z odpisów dewizowych z tytułu eksportu wyrobów oraz osiągnięć naukowo-technicznych.

Rada Ministrów podejmie środki dla dalszego doskonalenia mechanizmu inicjowania prac naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, w kierunku skuteczniejszego nimi sterowania, lepszego wykorzystania ich wyników oraz zwiększenia ich atrakcyjności dla przedsiębiorstw. Zobowiązuje się Radę Ministrów do przygotowania zmian przepisów dotyczących naliczania funduszu postępu techniczno-ekonomicznego.

13. Zakłada się stopniowe ograniczanie zakresu centralnego rozdzielnictwa surowców i materiałów. Rozszerzać się będzie działania zmierzające do kojarzenia centralnego rozdzielnictwa z szerszym stosowaniem kryteriów efektywności wykorzystania surowców, materiałów, paliw i energii. W dużej części zaopatrzenie powinno być kształtowane na podstawie swobodnie zawieranych umów.

14. Należy zwiększać samodzielność finansową rad narodowych przez wprowadzenie wieloletniego planowania budżetowego oraz rozszerzenie źródeł dochodów własnych w drodze przyznania budżetom terenowym 85% podatku od płać, a także innych przedsięwzięć.

15. Rada Ministrów przedstawi do 30 czerwca 1983 r. projekt zmian przepisów niezbędnych dla realizacji npsg.

16. Upoważnia się Radę Ministrów do określenia szczegółowych środków realizacji npsg, biorąc pod uwagę kierunki określone w pkt 1—15, oraz ustalenia parametrów systemu ekonomiczno-finansowego w centralnych planach rocznych.

Rozdział 4

Informacje dla organów terenowych, przedsiębiorstw oraz innych jednostek gospodarki narodowej.

1. Ocenia się, iż w 1985 r. dostawy ogółem paliw, energii, surowców i materiałów na zaopatrzenie produkcyjne będą wyższe w porównaniu z 1982 r. o 8—9%.

2. Przewiduje się poprawę zaopatrzenia w energią elektryczną. W latach 1983—1985 nie powinny mieć miejsca wyłączenia dostaw energii elektrycznej na cele produkcyjne. Poprawi się zaopatrzenie w kable elektroenergetyczne, akumulatory do pojazdów samochodowych, opony do samochodów osobowych i ciężarowych, do ciągników oraz maszyn i urządzeń rolniczych, sodę bezwodną i ciężką, sodę kaustyczną, polichlorek winylu, cement, płyty wiórowe i pilśniowe oraz papier. Mimo to nie będą mogły być w pełni pokryte potrzeby gospodarki narodowej w zaopatrzeniu w kable elektroenergetyczne, akumulatory i opony, szczególnie do samochodów ciężarowych.

Napięta sytuacja występuje w bilansie węgla kamiennego. Na cele produkcyjne przeznaczony w 1985 r. dostawy węgla tylko o 1—2% większe niż w 1982 r.

3. Do najbardziej deficytowych surowców w latach 1983—1985 będą należeć: gaz ziemny wysokometanowy i zaazotowany, paliwa do silników benzynowych, wyroby walcowane, rury stalowe, pręty ciągnięte i łuszczone,

blachy ocynkowane, srebro i tarcica. Łagodzenia deficytu tych surowców i materiałów należy szukać w drodze oszczędności w ich zużyciu oraz zastępowania innymi dostępnymi surowcami produkcji krajowej.

Najtrudniejsza będzie sytuacja w zaopatrzeniu w surowce, materiały, półfabrykaty i inne artykuły importowane z krajów zaliczanych do II obszaru płatniczego. Niezbędne jest eliminowanie nieuzasadnionego importu i zastępowanie go materiałami produkcji krajowej lub importem z krajów zaliczanych do I obszaru płatniczego.

4. Dla uzyskania zakładanej w planie oszczędności paliw, energii, surowców i materiałów stosowane będą obok instrumentów ekonomicznych instrumenty bezpośredniego oddziaływania. Obejmą one m. in.:

- 1) zakazy instalowania nowych urządzeń grzewczych, opalanych gazem ziemnym, produkcji i instalowania niskosprawnych pieców, palenisk i kotłów opalanych węglem kamiennym, produkcji wyrobów nadmiernie energo- i materiałochłonnych,
- 2) wprowadzanie normatywów zużycia, wymagań jakościowych i eksploatacyjnych, a w szczególności: normatywów zużycia surowców i materiałów na jednostkę ważniejszych, masowo produkowanych wyrobów; normatywów zużycia paliw i energii w procesie eksploatacji poszczególnych urządzeń,
- 3) wprowadzenie powszechnej atestacji wyrobów nowo wprowadzanych do produkcji z punktu widzenia energo- i materiałochłonności,
- 4) uwzględnienie w kryteriach przyznawania znaku jakości parametrów charakteryzujących energo- i materiałochłonność wyrobów w sferze produkcji i eksploatacji.

5. Ogólne warunki dla wymiany z zagranicą w stosunkach z krajami kapitalistycznymi w latach 1983—1985 charakteryzować się mogą:

- 1) utrzymywaniem się trudności w uzyskaniu kredytów transakcyjnych, a w konsekwencji koniecznością realizowania importu na warunkach gotówkowych,
- 2) narastaniem tendencji protekcyjnych w związku z recesją gospodarczą w krajach kapitalistycznych,
- 3) pogorszeniem relacji cen w eksporcie i imporcie wobec obserwowanej tendencji do spadku cen surowców odgrywających dużą rolę w polskim eksporcie,
- 4) trudnościami wynikającymi ze stosowanych wobec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej restrykcji gospodarczych.

Zgodnie z zasadami kształtowania cen w handlu zagranicznym pomiędzy krajami Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w latach 1983—1985 ceny surowców i materiałów będą rosły szybciej niż ceny wyrobów gotowych.

Ocenia się, że wzrost cen w imporcie z krajów I obszaru płatniczego wyniesie w latach 1983—1985 około 6% średnio rocznie, z tego ropy naftowej 13%. Szacuje się, że ceny w eksporcie wzrosną odpowiednio o około 4% średnio rocznie, z tego ceny węgla kamiennego o 2%.

Prognozy wzrostu cen na rynkach kapitalistycznych wskazują na możliwość wzrostu w latach 1983—1985 cen w imporcie ogółem o 4% średnio rocznie. W eksporcie do tych krajów przewiduje się średnio roczny wzrost cen w skali 4—5%.

6. Zakłada się wzrost poziomu cen zaopatrzeniowych w latach 1983—1985 w skali 5—10% średnio rocznie. Podwyżki dotyczyć będą cen zaopatrzeniowych energii, węgla kamiennego i brunatnego, metali nieżelaznych, surowców

hutniczych i wyrobów hutniczych. Zrealizowane zostaną dalsze etapy podwyżki tariff towarowych w transporcie kolejowym i samochodowym.

7. Przewiduje się, że na rynku wewnętrznym w latach 1983—1985 utrzymany będzie w ograniczonym zakresie system reglamentacji. Zakres reglamentacji będzie stopniowo ograniczany. Odchodzić się będzie od reglamentacji w tych deficytowych grupach asortymentowych (poza mięsem), w których nie spowoduje to dezorganizacji rynku.

Zakłada się, że w ramach ogólnego zakładanego wzrostu cen detalicznych w skali, o której mowa w rozdziale 1 pkt 10, podniesione zostaną ceny:

- 1) opału, energii, czynszów, niektórych środków produkcji dla rolnictwa oraz przeprowadzone będą dalsze etapy podwyżki opłat przewozowych w międzymiastowym ruchu pasażerskim koleją oraz autobusami Państwowej Komunikacji Samochodowej,
- 2) niektórych artykułów żywnościowych, przy przyjęciu zasady ograniczonego ruchu cen detalicznych, związanego z ruchem cen skupu, a połączonego ze stopniowym wychodzeniem z reglamentacji (oprócz mięsa i jego przetworów),
- 3) artykułów zaspokajających potrzeby dalszego rzędu przy założeniu, że wzrost cen tych grup towarów powinien wyprzedzać tempo wzrostu dochodów nominalnych ludności.

8. Ocenia się, że w latach 1983—1985 przyrost zasobów pracy wyniesie około 100 tys. osób. Obok podstawowego czynnika wzrostu zasobów pracy, jakim jest młodzież wchodząca w wiek produkcyjny, znaczną rolę będzie odgrywała aktywizacja zawodowa osób dotychczas nie pracujących oraz ponowne podejmowanie pracy przez emerytów.

Ośrodkami o największym deficycie siły roboczej w latach 1983—1985 będą aglomeracje: warszawska, łódzka, krakowska, gdańska, szczecińska, katowicka, poznańska, a także Belchatowski Okręg Przemysłowy, Kielce, Olsztyn, Wrocław, Częstochowa, Wałbrzych, Rzeszów, Radom, Tarnów, Dębica, Bydgoszcz.

Przewiduje się, że liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w 1985 r. wyniesie około 184 tys., tj. będzie mniejsza niż w 1982 r. o ponad 11%. Utrzymać się będą niedobory robotników wykwalifikowanych, zwłaszcza tradycyjnych zawodów grupy budowlanej: murarz, tynkarz, cieśla, posadzkarz, blacharz, dekarz, w zawodach grupy hutniczej: wytapiacze, biali murarze pieców przemysłowych, w zawodach grupy chemicznej, włókienniczej, obuwniczej, w zawodach związanych z obsługą kolei, a także tokarzy, frezerów, szlifierzy, wytaczaczy, spawaczy i ślusarzy narzędziowych.

Liczba absolwentów wyższych uczelni (z systemu studiów dziennych) wyniesie w latach 1983—1985 łącznie około 132 tys., w tym w 1985 r. 42 tys. Przewiduje się, że w latach 1983—1985 wystąpi deficyt absolwentów szkół wyższych z kierunków nauczycielskich.

9. Przewiduje się, że w latach 1983—1985 będą dostępne do praktycznego przemysłowego wykorzystania następujące krajowe oryginalne rozwiązania, wynikające z wynalazków o bardziej istotnym znaczeniu gospodarczym:

- 1) nowe technologie produkcji środków ochrony roślin,
- 2) nowe materiały o podwyższonej trwałości, a zwłaszcza stal o wysokiej odporności na działanie korodujące,
- 3) nowe technologie wytwarzania płyt pilśniowych po-

rowatych grzyboodpornych oraz bezspoinowego wykonania izolacji wodochronnych w budownictwie.

- 4) nowe urządzenia do bieżnikowania opon oraz do wytwarzania drutów profilowych,
- 5) nowe technologie do wytwarzania asfaltów modyfikowanych oraz polimeryzacji monomerów w drewnie,
- 6) nowe urządzenia telekomunikacyjne, a zwłaszcza kable-światłowodowe oraz urządzenia telegrafii wielokrotnej,
- 7) nowe technologie wytwarzania produktów chemicznych i tworzyw, a zwłaszcza poliwęglanów oraz elektrolitycznego dwutlenku manganu.

10. Podstawowe zagrożenia dla realizacji zadań npsg mogą powstać w przypadku:

- 1) pogorszenia się warunków wymiany na rynkach krajów kapitalistycznych, opóźnień w wynegocjowaniu zasad spłaty przez Polską Rzeczpospolitą Ludową kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, gorszych niż się zakłada warunków spłat zadłużenia, spadkowej tendencji cen wyrobów eksportowanych na rynki zagraniczne oraz nasilania się restrykcji i tendencji protekcjonistycznych w handlu światowym,
- 2) gorszych, niż to się przewiduje, warunków dla produkcji rolniczej, głębszego nieurodzażu, co miałoby ujemne skutki dla całej gospodarki narodowej w dwóch kolejnych latach.

11. Istotne zagrożenie dla równowagi finansowej państwa stworzyłoby przekroczenie założonego w planie poziomu i dynamiki wynagrodzeń za pracę w gospodarce społecznej. Oznaczałoby to niższy niż założono poziom akumulacji finansowej przedsiębiorstw społecznych, a tym samym niższy poziom dochodów systemu finansowego.

Dlatego też zapewnienie dyscypliny inwestycyjnej i dyscypliny w zakresie wypłaty wynagrodzeń stanowią

podstawowe warunki utrzymania równowagi finansowej w latach 1983—1985.

12. Upoważnia się Radę Ministrów do przekazania organom i jednostkom organizacyjnym administracji centralnej oraz przedsiębiorstwom i organom terenowym bardziej szczegółowych informacji niż zawarte w niniejszym rozdziale, niezbędnych dla opracowania własnych planów przez te jednostki.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe.

1. Rada Ministrów, w oparciu o postanowienia i wielkości zawarte w uchwale, określi szczegółowe wielkości i zadania npsg, w szczególności w zakresie:

- 1) bilansów paliw, surowców i materiałów,
- 2) polityki przestrzennej i ochrony środowiska,
- 3) nauki i postępu technicznego,
- 4) zasad i instrumentów realizacji npsg,
- 5) udziałów i wielkości dotacji z budżetu centralnego dla budżetów terenowych.

2. Rada Ministrów przedstawi w pierwszym półroczu 1983 r. zasady polityki podatkowej wobec gospodarki nieuspołecznionej i ludności, a do dnia 1 września 1983 r. — założenia polityki cen do 1985 r.

3. W przypadku odmiennego, niż założono w planie, kształtowania się uwarunkowań gospodarczych, o których mowa w rozdziale 4 pkt 10, Rada Ministrów przedstawi wariantowe scenariusze działań gospodarczych.

4. Narodowy plan społeczno-gospodarczy na lata 1983—1985 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

5. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r.

Marszałek Sejmu: S. Gucwa

Załącznik nr 1 do uchwały Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 28 kwietnia 1983 r. (poz. 103)

WYKAZ INWESTYCJI CENTRALNYCH DOPUSZCZONYCH DO REALIZACJI W LATACH 1983—1985

(Wykaz obejmuje inwestycje w układzie przedsięwzięć zgodnie z zakresem ujętym w założeniach techniczno-ekonomicznych)

Lp.	Inwestor Nazwa inwestycji	Przyrost zdolności produkcyjno-usługowych					Wartość kosztorysowa (wstępna) mld zł	Nakłady mld zł		Uwagi
		nazwa wyrobu	jednostka miary	ogółem do końca 1982	w tym do przekazania w latach 1983—1985			na lata 1983—1985	po roku 1985	
					ilość	termin (rok)				
1	Kopalnia Węgla Kamiennego Piast — budowa kopalni o zdolności 24,0 tys. t/d	węgiel energetyczny	mln t/r	7,3 7,3	—	1983	8,4	0,4	—	
2	Kopalnia Węgla Kamiennego XXX-lecia PRL — budowa kopalni o zdolności 15,0 tys. t/d	węgiel koksowy	mln t/r	4,6 4,3	0,3	1984	11,0	1,2	—	
3	Kopalnia Węgla Kamiennego ZMP — budowa kopalni o zdolności 0,8 tys. t/d	węgiel koksowy	mln t/r	2,4 1,2	1,2	1983	6,5	0,7	—	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Kopalnia Węgla Kamiennego Czeżott										
4	— budowa kopalni o zdolności 24,0 tys. t/d (przed aktualizacją)	węgiel energetyczny	mln t/r	<u>7,3</u>	—	—	28,6	11,0	4,8		
	Kopalnia Węgla Kamiennego Suszec										
5	— budowa kopalni o zdolności 12,0 tys. t/d	węgiel koksowy	mln t/r	<u>3,7</u>	—	—	20,9	8,6	3,3		
	Kopalnia Węgla Kamiennego Kaczyce										
6	— budowa kopalni o zdolności 6,0 tys. t/d	węgiel koksowy	mln t/r	<u>1,8</u>	—	—	19,3	7,3	7,0		
	Kopalnia Węgla Kamiennego Pilotująco-Wydobywca KJ w Lubelskim Zagłębiu Węglowym										
7	— budowa kopalni o zdolności 12,0 tys. t/d (przed aktualizacją)	węgiel energetyczny	mln t/r	<u>3,7</u> <u>0,1</u>	1,0	sukcesywnie	22,0	10,1	0,5		
	Huta Katowice										
8	— budowa koksowni wraz z budową baterii koksu pakowego	koks	tys. t/r	<u>3.300</u>	—	—	32,5	11,0	13,0	dopuszcza się przekroczenie nakładów w latach 1983—1985	
		gaz koksowni	mln Nm ³ /r	<u>800</u>	—	—					
		koks pakowy	tys. t/r	<u>100</u>	—	—					
	Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów										
9	— budowa kopalni odkrywkowej o zdolności 38,5 mln t/r	węgiel brunatny	mln t/r	<u>38,5</u> <u>2,0</u>	15,9	sukcesywnie	110,0	37,6	21,0		
	Kopalnia Węgla Brunatnego Konin										
10	— budowa odkrywki Lubstów o zdolności 6,0 mln t/r	węgiel brunatny	mln t/r	<u>6,0</u> <u>0,5</u>	5,3	sukcesywnie	15,7	6,8	2,0		
	Elektrownia Bełchatów										
11	— budowa 12 bloków × × 360 MW	moc elektryczna	MW	<u>4.320</u> <u>360</u>	720 720 720	1983 1984 1985	200,0	48,0	112,0		
	Elektrownia Polanec										
12	— budowa 8 bloków × × 200 MW	moc elektryczna	MW	<u>1.600</u> <u>1.200</u>	400	1983	31,1	9,1	1,3		
	Elektrownia Wodna Żarnowiec										
13	— budowa 4 turbozespołów × 170 MW	moc elektryczna	MW	<u>680</u> <u>510</u>	170	1983	7,9	0,3	—		
	Elektrownia Atomowa Żarnowiec										
14	— budowa 2 bloków × × 465 MW	moc elektryczna	MW	<u>930</u>	—	—	110,0	10,2	97,8		
	Elektrociepłownia Kawęczyn										
15	— budowa 2 kotłów WP 120 i 2 kotłów WP 200 (przed aktualizacją)	moc cieplna	Gcal/h	<u>640</u>	240 200	1983 1985	15,8	9,4	1,7		
	Elektrociepłownia Katowice-Dąbrówka										
16	— budowa 2 kotłów WP 120	moc cieplna	Gcal/h	<u>240</u>	240	1983	6,0	3,0	—		
	Elektrownia Stalowa Wola										
17	— rozbudowa dla kopalni siarki i budowa kotła WP 120	moc cieplna	Gcal/h	<u>360</u>	240 120	1984 1985	5,5	4,4	—		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Sieci elektroenergetyczne w zakresie tranzytu i wyprowadzenia mocy z Chmielniczej Elektrowni Atomowej na napięcie 750 kV i 400 kV									
18	— budowa stacji 750/400 kV Widelka	przesył energii	MVA	<u>2.450</u>	—	—	8,7	6,4	2,1	
19	— budowa linii 750 kV wraz z rozbudową systemu 400 kV	przesył energii	km	<u>1.043</u>	927	sukcesywnie do 1985	16,0	8,6	3,4	
20	Huta Nowotko — budowa walcowni drobnej	wyroby walcowane	tys. t/r	<u>800</u> <u>460</u>	340	1984	19,4	3,6	—	
21	Zakłady Metalurgiczne w Lublinie — budowa odlewni żeliwa	odlewy żeliwne	tys. t/r	<u>60</u>	60	1984	16,8	8,5	—	
22	Zakłady Mechaniczne „Ursus” — rozbudowa i modernizacja dla uruchomienia produkcji ciągników licencyjnych	ciągniki MFP	tys. szt./r	<u>75</u>	—	1987	47,3	12,5	6,1	
23	Zakład Maszyn i Urządzeń Geologicznych w Ciechanowie — budowa zakładu	narzędzia diamentowe	szt.	<u>3.800</u>	3.390	1985	1,5	0,7	0,3	
24	Zakłady Chemiczne „Police” — budowa kompleksu wytwórni nawozów azotowo-fosforowych „Police II”	amoniak	tys. t/r	<u>500</u>	500	1983				
		mocznik	tys. t/r	<u>400</u>	400	1984	67,4	28,0	15,3	
		nawozy NPK	tys. t/r	<u>823</u>	—	—				
25	Nadodrzańskie Zakłady Przemysłu Organicznego „Rokita” — budowa wytwórni pyrazonu w Brzegu Dolnym	pyrazon	t/r	<u>1.000</u>	—	—	3,3	0,6	2,7	
26	Zakłady Azotowe „Włocławek” — budowa kompleksu produkcyjnego polichloroku winylu	chlor ciekły	tys. t/r	<u>180</u> <u>180</u>	—	—				
		chlorek winylu	tys. t/r	<u>205</u>	205	1983	47,6	11,6	—	
		rozpuszczalniki	tys. t/r	<u>40</u>	40	1983				
		polichlorek winylu	tys. t/r	<u>200</u>	200	1983				
27	Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” — budowa wytwórni antybiotyków	antybiotyki w postaci substancji luzem i form sodowych	t/r	<u>468,1</u>	468,1	sukcesywnie	22,8	13,1	4,2	
28	Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” — budowa wytwórni alkoholi „oxo”	alkohole „oxo”	tys. t/r	<u>133,4</u>	133,4	1985	11,6	7,3	—	
29	Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu — budowa ciepłowni parowej Olendry	moc cieplna	Gcal/h	<u>86,5</u>	86,5	1984	2,0	1,0	—	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
30	Kopalnia Siarki „Bochnia” — budowa kopalni soli Siedlec-Moszczenica	sól	tys. t/r	600	—	—	4,4	2,6	1,0	
31	Zakłady Chemiczne „Azot” w Jaworznie — budowa oddziału brom- fenwinfosu	bromfen- winfos	t/r	500	—	—	4,5	0,4	3,1	
32	Łódzkie Kopalnie Soli — budowa kopalni soli „Mogilno”	solanka	tys. m ³ /r	550	550	1984	2,1	1,4	—	
33	Nowotarskie Zakłady Prze- mysłu Skórzanego „Podhale” — budowa garbarni w Bie- żanowie	skóry miękkie	tys. twz/r	15,5	15,5	1985	2,7	1,8	0,7	
34	Przedsiębiorstwo Państwowe „Cukrownie Mazowieckie” w Płocku — budowa cukrowni w Gli- nojecku	przerób buraków	tys. t/d	6,0	6,0	1985	9,8	5,3	—	
35	Zakłady Celulozowo-Papier- nicze „Kwidzyn” — budowa kompleksu celu- lozowo-papierniczego	celuloza	tys. t/r	170	170	1983	52,0	17,0	4,5	
		papier	tys. t/r	270	140	1984				
36	Białostocka Fabryka Mebli — budowa fabryki mebli w Suwałkach	meble	tys. kpl./r	40	40	1983	2,5	0,7	—	
37	Zakłady Płyt Wiórowych w Żarach — budowa zakładu	plyty wiórowe	tys. m ³ /r	245	245	1985	3,5	1,6	—	realizacja inwestycji uzależniona od wyniku prób rozru- chu techno- logicznego w 1983 r.
38	Zakłady Wyrobów Azbesto- wo-Cementowych w Małkini — budowa zakładu wełny mineralnej w Małkini	wełna mineralna	tys. t/r	60	60	1984	3,0	1,8	—	
39	Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izofac- ja” w Zielonej Górze — budowa zakładu wełny mineralnej w Cigacicach k. Zielonej Góry	wełna mineralna	tys. t/r	60	60	1985	4,4	3,6	—	
40	Zakłady Graficzne w Gdańsku — budowa zakładu	kolorowe odbitki	mln. szt.	610	610	1983	1,9	0,6	—	
41	Polskie Nagrania w Warsza- wie — budowa zakładu	plyty	mln. szt.	300	—	—	2,5	1,2	0,9	
		kasety	mln. szt.	2	—	—	—	—	—	
42	Biblioteka Narodowa — budowa biblioteki	woluminy	mln. szt.	5	—	—	3,6	0,9	2,0	
43	Centrum Onkologii w War- szawie — budowa centrum	łóżka	szt.	700	—	—	11,4	3,2	7,1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
44	Zbiornik Wodny Dobczyce na Rabcie — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>127</u>	—	—	5,3	2,1	1,0	
45	Zespół zbiorników wodnych Czorsztyn—Nidzica—Sromowce Wyżne na rzece Dunajec — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>240</u>	—	—	13,8	2,1	8,5	
46	Zbiornik wodny Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>25</u>	25	1984	1,0	0,3	—	
47	Zbiornik wodny Jeziorsko na rzece Warcie — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>203</u>	—	—	8,8	3,3	2,3	
48	Zbiornik wodny Mietków na rzece Bystrzycy — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>70</u>	—	—	4,0	1,4	0,6	
49	Zbiornik wodny Bukówka na rzece Bóbr — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>17</u>	—	—	2,7	1,4	0,8	
50	Zbiornik wodny Dobromierz na rzece Strzegomce — budowa zbiornika	pojemność	mln m ³	<u>12</u>	12	1985	1,7	1,0	—	
51	Oczyszczalnia ścieków Chorzów-Klimzowiec — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>61,7</u>	—	—	1,7	0,6	0,9	
52	Oczyszczalnia ścieków Sosnowiec-Radocha — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>216,6</u>	—	—	4,5	1,3	2,9	
53	Oczyszczalnia ścieków Siemianowice-Centrum — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>147,3</u>	—	—	2,7	0,9	1,4	
54	Oczyszczalnia ścieków Warszawa prawobrzeżna „Czajki” — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>400,0</u>	—	—	5,7	2,2	2,0	
55	Oczyszczalnia ścieków Elbląg — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>62,2</u>	62,2	1984	0,5	0,3	—	
56	Oczyszczalnia ścieków Lublin-Hajdów — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>165,6</u>	165,6	1984	4,0	2,0	0,8	
57	Grupowa oczyszczalnia ścieków Łódź — I etap — I zadanie	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	<u>309,0</u>	309,0	1985	1,8	0,9	—	
58	Metro Warszawa — budowa I linii metra	linia metra	km	<u>23</u>	—	—	85,0	8,9	75,9	
	Kabaty—Huta Warszawa	stacje metra	szt.	<u>23</u>	—	—				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
59	Wodociąg Północny Warszawa — budowa I etapu	woda pitna	tys. m ³ /d	300	300	1985	7,8	4,1	—	
60	Wodociąg grupowy Dzieńkowice — budowa I etapu	woda pitna	tys. m ³ /d	345	—	—	35,6	5,7	29,9	
61	Wodociąg Raba II dla Krakowa — budowa wodociągu	woda pitna	tys. m ³ /d	225	—	—	7,5	3,2	2,2	inwestycja przeniesiona z planu terytorialnego od 1984 r.
62	Oczyszczalnia ścieków Gdynia-Dębogórze — budowa oczyszczalni	oczyszczanie ścieków	tys. m ³ /d	100	—	—	2,0	0,6	1,4	

Załącznik nr 2 do uchwały Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 28 kwietnia 1983 r. (poz. 103)

PRZEDSIĘWZIĘCIA PRZEWIDZIANE DO WŁĄCZENIA W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI DO WYKAZU INWESTYCJI CENTRALNYCH OD 1985 ROKU ¹⁾

Lp.	Wyszczególnienie	Orientacyjne nakłady do poniesienia w mld zł
1	Kopalnia K-2 w Lubelskim Zagłębiu Węglowym — budowa kopalni	38,0
2	Kopalnia Węgla Kamiennego — Budryk ²⁾ — budowa kopalni	65,3
3	Kopalnia Węgla Kamiennego — XXX-lecia PRL ²⁾ — budowa kopalni pole Warszowice	21,6
4	Elektrownia Opole — budowa elektrowni 6 × 360 MW	114,0
5	Huta Jedność w Siemianowicach Śląskich — budowa walcowni ciągłej rur	40,0
6	Fabryka Tlenku Glinu w Nowinach — budowa fabryki	14,0
7	Uruchomienie produkcji silnika wysokoprężnego do samochodów dostawczych	23,0
8	Wodociąg Sudety — I etap budowy	23,5
9	Polska Akademia Nauk — budowa Międzynarodowego Laboratorium Siłach Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur we Wrocławiu	0,4
10	Budowa stopnia wodnego „Dwory” na rzece Wiśle	1,8
11	Budowa stopnia wodnego „Smolice” na rzece Wiśle	1,5
12	Budowa stopnia wodnego „Kościusko” na rzece Wiśle	2,2

¹⁾ W razie powstania odpowiednich warunków.

²⁾ Rada Ministrów rozpatrzy wniosek Zespołu Poselskiego w Katowicach dotyczący wprowadzenia w miejsce tych inwestycji innych przedsięwzięć.